

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aszetische Sammelhandschrift - Cod. St. Peter perg. 82

[S.l.], [1. Hälfte des 14. Jh.]

Honorius augustodunensis

[urn:nbn:de:bsz:31-19435](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-19435)

Sepius ro **Elucidari?**
gatus a discipulis me
is quosdam questumculas
enodare oportunitati illo
rum non fuit facultas nega
do obviare. proferri metues
illo eulogio multari. si
creditum talentum malle in
tra silencio occultari. Diui
tias que deuorauit extinet
deus eius de ventre que abscen
dit a ubi dei fame pacien
te. Et ut labor meus non solum
presenti proficiat etati dis
putata curam stilo trans
mittere postitati rogans
ut quicumque hys studet le
gendo icumbe pro me supplica
gat deo preces effunde. Titu
lus itaque operi si placet elu
cidarium prefigatur. quia in eo
obscuritas diuisarum rerum
elucidat. Nonne autem me
um ideo uolui silentio con
tegi ne inuidia quis tabe
scens suus uideat utile o
perum contempnendo negligi quod
tamen lector postulet ut
in celo describat. ne aliquis
de libro uiuentium deleat.
Fundamentum igitur opus

culi super petram per christum iacu
tatur. et tota machina quatuor
firmis columnis fulciat.
Prima columna erigat per
phetica auctoritas. secundam
stabiliat apostolica dignitas.
tertia roboret expositorum saga
citas. quarta figat magistrum
rum sollem subtilitas. **Dis**
Gloriose magister **pulus.**
Rogo ut ad honorem dei
ad inquisita in ne pigrescis
pende. et utilitate ecclesie.
magister. Equidem faciam
quintum ipse dabit uires nec
iste labor gravabit me. **D.**
Dicitur quod nemo sciat quod sit
deus. et ualde absurdum uidetur
adorare quod nesciamus. Ab ipso
ergo exordium sumam. et in
primis dic in quod sit deus. **M.**
Quintum hominibus licet scire deus est
substantia spiritualis. tam in
estimabilis pulchritudinis.
tam ineffabilis suauitatis. ut
angeli qui sole septuplo
sua uincunt pulchritudine
uigiliter desiderant eum in facia
bilitate prospicere. **D.** Quomodo
intelligit unitas unum deum.
M. Aspice solem in quo sunt
terra. ignea sua. splendor

et calor. Que in tñ sūt use-
 pabilia. ut si uelis inde sple-
 dore segregare. pnes mūd
 sole. et si iterū temptes calo-
 re seuinge. careas sole. In
 ignea igit̄ ista itellige pa-
 tre. in splendore filiū. in ca-
 lore accipe spū sc̄m. **D** **Q**
 ue uocatur pat̄. **Q**uia
 ip̄e ē fons et origo a q̄ oīa
 pcedūt. Cuī sapia filī ap-
 pellat̄. **D** **Q**uare filī. **Q**
 uia ut splendor a sole
 ita a patre generat̄ filī.
 amboꝝ autē amor sp̄s
 sc̄s nūcupat̄. **D** **Q**uare
 sp̄s sc̄s. **Q**uia ab utroq̄
 etnaliter pcedēs. quasi ab
 hys spiratur. Illa itaq̄
 vis diuinitatis que oīa
 creando patrat̄ pater uoca-
 tur. illa autē q̄ oīa ḡtinet.
 ne in nichilū dissoluant̄
 filī appellat̄. que uo oīa
 inspūando uiuificat̄ et or-
 nat̄ sp̄s sc̄s nūcupat̄. Ex
 patre oīa. p̄ filiū oīa. in
 spū sc̄o oīa. Pat̄ memori-
 a. filī itelligetia. sp̄s sc̄s
 uolūtas itelligit̄. **D** **C**ū
 oīpotentia et sūma clem-
 tia de patre p̄dicet̄. q̄re n̄

uocat̄ mat̄. **Q**uia ge-
 neratio pncipalit̄ de p̄re
 pcedit. **D** **C**ū uo uitas l̄
 sapia de filio dicat̄. cuī n̄
 filia appellat̄. **Q**uia q̄ filī
 similioꝝ pat̄. q̄ filia. **D**
Cur sp̄s sc̄s amboꝝ filius
 nō d̄. ut un̄ eēt pat̄ alter
 mat̄. **Q**uia simul et eq̄
 lit̄ ab utroq̄ pcedit. et ip̄e
 ē uinculū toti ~~trinitatis.~~
 diuinitatis. **D** **U**bi habi-
 tat **D**s. **Q**uia poten-
 tialit̄ ubiq̄. tantie in itel-
 lectuali celo substantialit̄.
D **Q**uid ē hoc. **Q**uia tres ce-
 li dicūt. unū corpale. qd̄
 a nob̄ uidet̄. aliud spūale.
 qd̄ spūales s̄be scilicet an-
 gli inhabitare credunt. t̄
 tū itellectuale. i quo t̄
 nitas sc̄a a beatis facie ad
 facie ḡteplat̄. **D** **Q**uom-
 o **D**s in oī loco eēt tot̄. et si-
 mul et semp. et i nullo lo-
 co eēt. **Q**uia in oī loco ideo to-
 tus eēt d̄. q̄ i nullo ipote-
 tior q̄ in alio. **U**t enī in
 celo sic potēs ē in inferno.
Simul eēt d̄. q̄ eodē mo-
 mento quo i oriente. est
 cūcta disponit̄ i occidente.

Semp̄ autē in oī loco ēē
p̄dicat̄ q̄ in oī t̄p̄e cūc
ta moderat̄. In nullo lo
co ēē d̄. q̄ locus ē corpore
d̄ autē incorpore. & ideo in
locabilis. Idcirco in nullo
loco ḡtinet̄. cū ip̄e ḡtine
at̄ oīa. i quo v̄uim̄ mo
uemur & sum̄. **D** **S**ct̄
d̄ oīa. **M** In t̄m ut oīa p̄
tita. & p̄sentia. & futura.
q̄si corā posita p̄spiciat̄.
& ante ip̄m m̄nd̄ crearet̄
oīm oīno p̄orsus & age
loz & hōm̄ nōia & mores.
& uoluntates. d̄a. f̄a. co
ḡitatioes. ac si p̄sentia lit̄
p̄sciuit̄. **V**nde grece theo.
id est oīa uides d̄. **D** **Q**ua
lit̄ loquit̄ d̄ anglis uel
hōibz. **M** Anglis in tra
isp̄uatioe. hōibz uo p̄ age
los. **D** **C**um d̄s sine in
tio fuit̄ nūquid creded̄
ē q̄d̄ ante creatū m̄nd̄
q̄si solitaria uita duxit̄.
M **S**criptū ē. **Q**d̄ f̄c̄m ē
in ip̄o uita erat̄. In quo
patet om̄ne creaturā se
p̄ fuisse uisibile. i dei p̄
destinatōe q̄ postea uisi
bili ip̄i creature apparu

it̄ in creatōe. ut artifex.
qui uult domū ḡstruere
p̄uus t̄tat̄ q̄m̄ queqz
uelit̄ disponie. & machina
q̄ post surgit̄ in edificio
p̄uus stabat̄ in ingenio.
Vn̄ d̄ d̄s nō ēē antiquior
sua creatura t̄p̄e. s̄ dig
nitate. **D** **Q**ue fuit̄ cā
ut crearetur m̄nd̄. **M**
Bonitas dei ut eēt̄ qui
bz gr̄am suā ipt̄ret. **D**
Qualit̄ ē f̄s. **M** **I**pe
d̄ & f̄a sūt̄ oīa. **D**
Dixit̄ sono uoibz. **M**
Dei dice ē uo. id ē in
filio creare. **V**n̄ d̄. oīa
i sapia fecisti. **D** **F**uit̄ mo
ra in creando. **M** In uo
oculi. i. q̄ cito possis ocu
lū ap̄ire. l̄ potius q̄ acies
ap̄t̄i ocli possis luce setire.
D **C**reauit̄ p̄ partes. **M**
Oīa simul & semel fecit̄.
Vn̄ d̄. **Q** man̄ i et̄ nū
creauit̄ oīa in simul. **D** **D**is
traxit̄ autē oīa p̄ partes
sex diebz. **E**bz̄ elem̄ta. &
Ebz̄ ea q̄ sūt̄ infra elem̄ta.
Prima itaqz die fecit̄ di
em̄ et̄nitatis scilicet spi
ritale luce. & oīm spirita

no.

j

41
lem creaturā. scda celum.
q̄ spiritale creaturā fecit
a corpali. Tercia mare
et t̄ra. Alijs t̄b; dieb; fecit
q̄ infra sūt. Prima die fe-
cit diem temporalitatis. scilicet
solē et lunā et stellas.
in supmo elemento q̄ ē ig-
nis. Scda die in medio e-
lemento q̄ ē aq̄. pulces
volucres q̄. Et pulces qui
de in c̄ssiori pte aque re-
h̄nt. volucres autē in te-
nuiori parte aq̄ qd̄ ē a-
er sustulit. Tercia die ves-
tias et hōies de ultio elemē-
to idē de t̄ra q̄didit. **D**
Sentit elementa d̄ni. **M**
nichil vniq̄ fecit q̄ insen-
sibile sit. Que enī sunt
ianimata nob̄ q̄d̄ sūt
insensibilia et mortua.
deo autē oīa v̄vūt. et oīa
creatore sentiūt. Celum
q̄ppe eū sentit. q̄ ob eū
uissu incessabili reuoluti-
one sēp currit. **V̄n̄** dicit̄.
D fecit celos in intellectu.
Sol et luna et stelle. eū sen-
tūt. q̄ loca sui cursus in-
enarrabilē seruādo re-
petūt. Terra eū sentit.

q̄ semp̄ oīo t̄p̄e fruct̄
et ḡmina p̄ducit. Flumi-
nā eū sentiūt. q̄ ad loca
unde fluūt semp̄ redeūt.
Mare et venti eū senti-
ūt. q̄ ei ip̄anta mox q̄
escendo obedūt. Mortui
eū sentiūt. q̄ ad eū ip̄uū
resurgūt. Infern̄ eū
sentit. q̄ quos deuorat
eo iubente reddit. Omnia
bruta animātia deū in-
telligūt. q̄ legē sibi a d̄o
missā iugit̄ custodiūt.
hec t̄n̄ oīa p̄ ministeriū
anglorū fiunt. **D** Quid
ē q̄ d̄. sc̄m̄ ē vesp̄e et ma-
ne. **M** vesp̄e ē finis iā
ḡsumata. immo ordina-
ta opis. Mane autē inc̄p̄e-
tis uel p̄cc̄ ordinandi
op̄is. **D** Aptius oīa e-
dissē. **M** Primo q̄ d̄s vt
ip̄otens rex ḡstituit s̄
p̄claz palaciū q̄ d̄s reg-
nū celoz. Deinde carcerē
idest hūc mūd̄. in quo
locū exicialē latū idest
infernū. ad qd̄ palaciū
p̄destinauit quendā cer-
tū numerū electoz mili-
tū. que nec licet excedi.

et quae necesse est opti. Por
ro hunc numerum voluit o
stare ex angelis et hominibus. Ip
sum autem numerum determina
uit in decem. nomine quidem
ordinibus angelorum. et decimo
hominum. **Q**uare novem a
ngelorum. **P**ropter trinitatem.
In novenario enim nume
ro. triarius trius fit repe
tus. **Q**uare uno hominum.
Propter unitatem. ut vni
tas in trinitate ab angelis
et hominibus laudaretur. coleretur
et adoraretur. **C**ur numerus
electorum noluit tamen ostendere
ex angelis. **D**uas princi
pales creaturas fecit deus
vnam spiritalem alteram cor
palem. **V**oluit ergo deus ab utroque
laudari de spiritali ab an
gelis. de corpali ab hominibus.
Quando facti sunt angeli.
Cum deum est facta lux. **D**
Dixit haec verba deus. **N**on
sunt haec verba nobis illorum sub
limis natura insinuat
dum lux vocatur. **Q**ue
est angelica natura. **S**pi
ritalis ignis. **V**n deus. **Q**ui
facit angelos suos flam
mam ignis. **H**inc nota

angelorum. **T**anta scia est in an
gelis. ut non indigeant nomi
nibus. **M**ichael. gabriel. ra
phael. nomine nota. **M**aga
gis sunt agnoscenda. quia habent
accidenti sathael. ideo deo
grati nomine accepti. **I**n
quo fuit deo grati. **C**um
videt se omnes angelorum ordines
gloria vel decore excellere. spre
tus omnibus voluit deo equal
imo maior existere. **Q**ui
in equalis vel maior. **M**
Melioze statum quam ei deus con
tulisset. voluit deo iusto ar
ripe. et alijs per tyrannidem
operare. **Q**uid tunc. **D**
De palatio est pulsus. et in car
cerem est reclusus. et sic prius
pulcherrimus ita postea factus
est nigerimus. qui prius omni
noze splendidissimus postea
tenebrosissimus. et prius omni
honore dei laudabilis post
ea omni honore execrabilis.
Presciuit casum suum. **M**
Inimice. **Q**uoniam diu man
sit in celo. **N**on plena ho
ra. In unitate enim non ste
tat. quia mox ut creatus est ce
cidit. **Q**uare non diu
tius fuit ibi. **N**on sicut alius

de intna dulcedine g'taret. qui tã mature s' tantam maiestate usurparet. **D.** Num alicqn cũ anglis bãm uitã dux. & hanc fastidians abiecti. **M. s'lo.** s' fcs g'tiuuo supbia tumuit a luce ue ritatis se auitt. vñ beate s'aglice uite dulcedinem nō gustauit. q' nō acceptã fastiduit. s' nolendo acci pe deseruit & amisit. **D.** Quid alij peccauerit. **M.** Si g'se serit. **D.** Qualit. **M.** Placu it eis ei' extollẽtia cogitã tes si deo ipi p'ualuissent q' ipi alijs p'ferrent in po tẽtia. **D.** Quid euenit eis. **M.** Cũ eo p'iecti sũt p'ncipes eoz i' exiciale lacu. i. in m fñũ. alij uolũt aere tene brosu in q'tm ut i' infno ardentes luunt supplicia. **D.** Quare nō os in infnu. **M.** Ut electi p' eos p'bent. & magis coronent. repli autẽ p' eos seducant. & in extremo examine cũ eis etno icendio t'dunt. **D.** Quare nō sũt reusi. **M. s'lo.** potuerit. **D.** Qre. **M.** Qui a licit nullo istigante ce

cidẽt. ita nullo adiuuan te resurge debuerit. Quod erat eis ipossibile. Et aliud eis oberat. Quia sua uo luntate iponte malu' elege it. uiste ablata e eis uolu tas totu' boni. & ideo non uoluit. Et q' noluit nũc redire potert. **D.** Cur nō redemit eos xpc. sic hoies. **M.** Angli sũt omis pariter creati. nō ab uno angelo. sic hoies ab uno hoie nati ideo si xpc ab uno angelo angelicã naturã sumiet illũ solũ redimiet. alij ext' redẽptione remanent. n' illũ solũ redimiet. cũ mori nō possit. **D.** S' autẽ p' satisfac tõe nul n' morte uoluit. a geli ab imortales sũt ideo inrecupabiles p'manserit. **D.** Quare nō creauit eos ds tales nec peccare posset. **M.** Prop' iusticiã ut aliq' mitũ illoz eet q' uiste re munerate debuiss. Si eĩ ita creati fuisset. ut pecca re nō posset. q're ligati es set & inde mitũ nō h'ent. qd' c'ũ coacta facerit. Dedit g' eis liberũ arbitriũ ut

sua sponte & uellet & posset
elige bonu. & si hoc volum
tarie eligent. iuste i remun
neratione accipent ne un
q̄ peccare possent. **D** Cū
eos d̄s p̄scuit tales futu
ros q̄re creauit eos. **M** P
ter ornatū sui opis. ut e
nū p̄ctorū nigrum colore
subst̄uit. ut alb̄ uel ru
bē p̄ciosior sit. sic collati
one maloz iusti clarior
fuit. **D** Cur nō creauit
alios anglos p̄ eis. **M** Alij
angli nō debuer̄ restitui
p̄ eis nisi tales eēt ijs
illi fuisset. si p̄uasissent
nō uisa ulla pena peccan
tū. qd̄ erat ip̄ossibile. s̄a
ut illi peccauer̄ mox in
penas p̄uer̄t. **D** Sciūt
demonies oīa. **M** Ex aēli
ca nata ē eis pl̄ima
sciā nō t̄n̄ sciūt oīa. & q̄n
to illoz nata ē subtilior
hominū. tanto in om̄ib̄
artib̄ p̄tiores sūt q̄ ull̄
hōm̄. facta nesciūt. nisi
q̄ntū ex t̄nsactis colliḡt.
& q̄ntū eos d̄s sicut scire.
D Orro cogitacōes & uolu
tates nemo scit nisi deus.

& cui q̄e uoluit reuelare.
D Sepe mala cogitatio
p̄ p̄fecto ope reputat. nū
hec ab ill̄ ignorant. **M** Y
magines fantasmatum
a se inuistas ab aīab̄ q̄
pi & in cogitacōib̄ forma
ri ḡspiciūt. q̄ aīas q̄ lux
sunt mox quedā tenebr̄e
stegūt. species autē uir
tutum a deo inuistas & in
uiste ḡceptas nō uident.
qui ut nū aspect̄ uubar̄
solis ita ip̄i splendore uir
tacie s̄re nō p̄ualet. Iusto
enī nequaq̄ tēptarent.
si se ab eis superari sciret.
D Possūt om̄ia q̄ uolūt.
M Bonū quidē nec uolūt
nec om̄o potēnt. Ad malū
uō ualde efficaces sūt. nō
tamē t̄n̄ q̄ntū uolunt.
s̄ q̄ntū ab anglis bonis
p̄mittunt. **D** Qd̄ dicit̄
de bonis angelis. **M** Post
lapsū illoz ita ḡfirmati
sunt ut nūq̄ nec cade n̄
peccare possunt. **D** Quid
ē nō possunt. **M** s̄unq̄
uelunt. **D** Cur nō etiam
illi simili sūt ḡfirmati.
M s̄ nō tam diu exptauer̄t.

D flū casus illoꝝ fuit cā
 gfirmatiois istoz. **M** fleq̄
 cjm h̄ p̄ n̄ctū spoz. Cum
 enī uiderēt illos malos su
 pbrendo elige idignati se
 z̄ sūmo bono fortit̄ m̄he
 ser̄t. Vñ ḡtinuo p̄ renū
 neratioe gfirmatiois ac
 ceper̄t. Et qui pijs de sua
 beatitudine erant icerti
 tūc sc̄i sūt certi. **D** Quale
 forma h̄nt angli. **M** Quo
 dān̄ dei. Vt enim ymago
 cere ip̄m̄t signaclo. sic ex
 p̄ssa ē in eis silitudo dei.
D Que silitudo. **M** In eo
 q̄ sūt lux. q̄ sūt icorporea
 z̄ oī pulchritudine decora
 ti. **D** Scūt oīa l̄ possūt
 oīa. **M** Nichil ē in rerum
 natura quos eos lateat.
 cū in deo oīa ḡspiciūt. Sa
 ne oīa q̄ face volūt sine
 difficultate potēt. **D** No
 ne casus maloz minuit
 numer̄ bonoz. **M** Sed
 ut imple ret̄ elcoꝝ nu
 merus. h̄o decim̄ ē crea
 t̄. **D** Vide. **M** De spirita
 li z̄ corpali s̄ba. **D** Vñ cor
 palis. **M** De q̄tuor eleme
 tis un̄ z̄ microcosmus. i.

minor mund̄ d̄. h̄t n̄aq̄
 ex tra carne. ex aq̄ sanḡ
 ne. ex aere flame. ex igne
 calore. Caput ei ē rotun
 dū in celi spere modum.
 in quo duo ocli. ut duo
 lūaria i celo micat. qd̄
 etiā sex foramina ut septe
 celi armonie ornāt. **P**ect̄
 i quo flatus z̄ tussis ver
 satur simulat aerem i q̄
 venti z̄ tonitrua ḡcitan
 t̄. Vent̄ os liquorēs ut ma
 re oīa flumina recipit.
 Pedes totū corpis pond̄.
 ut tra cūcta sustinent.
 Ex celesti igne uisū ex
 supiori aere. auditum
 ex infiori olfactū. ex aq̄
 gustū. ex tra h̄t tactum.
 Participiū duricie la
 pidū h̄t in ossibz. vigo
 re ambroz i ynguibz. de
 core graminiū in crinu
 bz. sens̄ cū aīalibz. h̄et
 ē s̄ba corpalis. **D** Vnde
 spiritalis. **M** Ex spiri
 tali igne ut creditur. i
 q̄ ymago z̄ silitudo dei
 exprimit. **D** Que yma
 go ul̄ silitudo. **M** Yma
 go i forma accipitur. si

Handwritten scribble or signature in the bottom right corner.

militudo in quantitate et quantitate
te considerat. Diuinitas con-
sistit in trinitate. Huius yma-
gine tenet anima. quod habet me-
moriam per quam preterita et futura
recolit. habet intellectum quo pre-
sentia et uisibilia intelli-
git. habet uoluntatem quam mala
respuat et bona eligit. In
deo consistunt omnes uirtutes.
Huius similitudine habet anima quod
capax est omnium uirtutum. Et
sic deus non potest comprehendi ab omni
creatura. ita anima a nulla ui-
sibili creatura potest comprehendi
cum ipsa omnia uisibilia com-
prehendat. Non potest ei celum
obscure quoniam celestia tractet.
non abyssi quoniam inferna
lia cogitet. Hec est illa spiri-
talis. **D** Formauit eum
manibus. **M** Iussu tantum.
Per haec uerba inuit nobis eum
fragilis natura. **D** Quare
de tam uili substantia creauit
eum. **M** Ad dedecus dyaboli
et excusationem dei. ut si for-
te temptatus cadet dyabolus
per hoc deo non insultaret. Si
autem superaret. dyabolus plus
confunderetur. cum hic fragilis
et luteus gloriari itaret. de

quod ipse gloriosus cecidisset. **D** In
nomine accepit. **M** Cum esset
minor mundus accepit nomen
ex uicinis climatibus. quod grece
dicunt anathole dufisar-
chios mesembria. quod gen-
tium uicinis partes mundi erat
impleturum. In hoc etiam ha-
buit similitudinem dei. ut si-
cut deus preest omnibus in celo. sic
homo preest omnibus in terra. **D**
Cur creauit deus animam et
hys non indigeret homo. **M** Pre-
sciuit enim deus peccaturum. et
hys omnibus indigiturum. **D**
Creauit deus muscas et cu-
lices et alia talia. que sunt
hominibus nocua. **M** Tanta di-
ligentiam exhibuit deus in
muscis et formicis forma-
dis. quanta in angelis candidis.
D Ad quid talia. **M** Dicitur
ad laudem glorie sue. **M** Musce
quidem et culices et hys filia
propter superbiam hominis sunt condita.
ut cum ea pun-
gitur. quod
sit cogitet. quod nec mi-
nims uermi-
culis re-
sistere ualet. **M** et pharaonem
non uersi. non leones vast-
tauerunt. sed culices et cynites
afflixerunt. Formice autem

sic aranee l' talia q' instat opibz. ideo sunt creata ut de eis studij & p'ij laboris exēpla sumant. **D**ivus itaq; di creatio gl'danti magna ē delēctio. dū in aliquibz sit decor ut i floribz. in aliqib' medicina ut i herbis. in q' busda' past' ut i frugibus. i quibusda' significatio ut in iunibz l' in auibz. **D**ia g' bona. & oia p'p' homine sunt creata. **D** Vbi ē ipse creatus. **M** In ebron. v' etiā postea mortuus & sepultus ē. & posit' ē in paradysū. **D** Q' d' ē paradysus l' vbi. **M** Locus amen' sit i oriente. i q' arbores sūt diuisi genis. & g'ra varios defect' erat gl'ite. Verbi grā. ut si ho' agruo t'pore de vno comedet. nūq' ampl' esuriret. & agruo t'pore de alio nūquā siti ret. de alio v' & nūq' lassaret. ad ultimū v' ligno utte utet. **D** Vbi mlr' ē ata ē. **M** In paradyso de late uiri dormientis. **D** Q' re de uiro. **M** Ut sic in carne vna. ita p' dilectionē eet cū eo in mēte vna. **D**

Qualis erat ille sompn' **M** Extasis. **S**px nāq; i celeste paradysū eū rapuit vbi xpm & eccliam de se nascituros uidit. **M** In euangilas mox de ill' p'phauit. **D** Cur nō sūt os elē parit' creati ut angli. **M** Voluit d's i hoc habē etiā adā sui similitudine ut sic ab ipso oia ita d's hoies nascent' ab illo. unde & eua ab eo. **D** Q' obrem nō cauit eos tales ut peccare nō posset. **M** Propt' mai' mētū. Si enī tēptati nō cecidisset. mox ita g'firmati eēt ut nec ipse nec post' eoz nūq' peccare posset. Voluit ergo d's ut bonū eligent libere & illud accipent in remuneratōe. **D** Qualit' g'g' nient sūm paradyso p'mian sisset. **M** Quēadmod' man' manuy ita sine g'cupia iungent. & sic ocl's se leuat ad uident. ita sine delēctatione illd' sensibile mēbrū paget suū offm. **D** Quāli modo pareret. **M** Sine dolore & absq' forde. **D** Esset infas ita debil' ut nē.

Mox ut nasceret ambularet
et absolute loqueret. et gē
singulos dentes de lignis ibi
positis uteret. et p̄fixo ad
tēpore de ligno uite edet. et
sic i vno statu postmodū
p̄manet. **Q**uidū debui
ert ee in paradiso. **V**isq̄ q̄
i p̄letur numerus angloꝝ
qui ceciderāt et numerus
eloꝝ qui i plend' erat si
angli nō cecidisset. **Q**
m̄ postq̄ paradysus os cape
Sic nūc generatio p̄ mor
te l' moriendo p̄t̄t. et ge
natio p̄ uitā uel nasce
do aduenit. ita nūc parē
tes i meliore statu assu
mēt. filij uo p̄ finitō
tēpore qd' credit' cura tēg
ta ānos post esū ligni ui
te suis postis cedent et ad
extremū os p̄t̄ angli i
cel' coeq̄rēt. **E**rant nu
di. **A**udi erāt. et nō pl'
de ill' mēbris q̄ de oculis
erubescerāt. **Q**uid ē
q̄ si post p̄c̄m uiderūt
se nudos quasi an nō ui
derūt. **P**ost p̄c̄m mox
p̄ ḡcupiscentia i uicē
exarserūt. et in illo mēbro

exorta ē ḡfusio vñ hūana
p̄pago p̄cedit. **C**ur i illo
mēbro pl' q̄ in alio. **V**t
scirent q̄ p̄stitas illoꝝ eo
de crimine obnoxia tene
tur. **V**iderēt d̄m i p̄ady
so. **P** assūptā formā
ut abrahā et alij p̄phe. **Q**
uare seduxit eos dyabolus.
Prop̄ iuidiā. Inuidit
ei ill' ut ad illū honore p̄
ueniret de q̄ ip̄e cecidit.
P quid iuenit aditū
temptandi. **P** sup̄biā
voluit hō in p̄p̄ia p̄tate
p̄manē. qm̄ in hūmilitia
sua d̄e. s̄to mouebor i et̄n.
Cur p̄misit eū d̄s tēp
tari. cum sciret eū sup̄a
ri. **Q**uia p̄sciuit quā
ta bona de ei' p̄c̄o eēt
futura. **L**ocut' ē serpens.
Dya' locut' p̄ serpente
ut hodie loquit' p̄ obiel
los hoies. queadmodū an
gls locut' ē p̄ asinā. cū
nec serpens nec asina sciret
qd' p̄ eos ūba illa sonaret.
Quare magis p̄ ser
pente q̄ p̄ aliud animal'
Quia serpens tortuo
sus et lubricus et dyabolus.

q̄s seduxit facit tortuo-
 sos fraudulentia. lubrico
 luxuria. **D** Fuit sc̄ia b̄ri
 et mali i illo pomo. **M** p̄s̄o
 in pomo. s̄ i t̄nsgressio-
 ne. aū p̄m̄ sc̄iuit h̄o b̄-
 nū et malū. bonū p̄ exp̄-
 entia. malū t̄m p̄ sc̄iam.
D flasc̄entur mali in pa-
 dyso. **M** Tantūm̄ electi.
D Quare nūc nascuntur.
M p̄m̄t̄ elcos ut exerce-
 antur p̄ illos. **D** Q̄m̄ di-
 u fuerunt i padyslo. **M**
 Septē horas. **D** Cur nō
 dūta. **M** Quia mox
 ut n̄l̄r fuit creata. con-
 festi etiā p̄uacata est.
 Tercia hora uir creat̄ im-
 posuit noīa animātibz.
 hora sexta n̄l̄r formata
 ḡnūo de vetito pomo p̄-
 s̄p̄sit. uirō q̄ pomū id ē
 morte porrexit. **D** ob ei
 amore comedit. et mox ho-
 ra nona d̄ns de padyslo
 erexit eos. **D** Quid fuit
 cherubin et flāme gladi.
M Gladi fuit igneus
 murus. quo post p̄m̄
 circūdat̄ ē padysus. Che-
 rubin v̄o angelica custo-

dia. ut et ignis corpa ac-
 ceret. angeli at̄ sp̄e a loco
 uoluptatis inhiberent.
D Quo uuit tūc adam.
M In ebron ē reūsus ubi
 ē creatus. ibi q̄ filios pro-
 creauit. **D** Octiso abel a cay.
 adā centū ānos luxit. et
 eue āpli n̄oluit copula-
 ri. **S** q̄ x̄p̄e a maledicto
 semine cayn nasci n̄olu-
 it p̄ anḡl̄m̄ āmonitus
 eue it̄m sociat̄. et p̄ abel
 seht ē genitus. **D** de cui
 stirpe x̄p̄e nat̄ ē. **D** volo e-
 tiā te scire q̄ a t̄p̄e ade-
 us ad noe nō pluit. et uis
 nō fuit. et h̄oies carnes n̄
 edebat. et uinū nō bibelat.
 erat q̄ t̄p̄ q̄l̄i uernalis
 t̄p̄ies. copia q̄ om̄i rei.
 que oīa postmod̄ imuta-
 ta sūt p̄ p̄ca h̄oim. **D**
D p̄cauit h̄o q̄ cepuls̄
 ē de padyslo. **M** Sicut d̄s
 ēē ḡcupiuit. et ideo ḡt̄ ei
 p̄ceptū de m̄dictā arbo-
 re comedit. **D** Quid fuit
 magni comedisse pomū.
M Tam ḡue praeculum
 fuit ut toto mūdo redi-
 ni nō possit. **D** Hoc pla.

Iustum ne t uideat ut ho
obediat dñe volūtatī. **D**
Nihil iusti qm ut omnis
creatura rōnalis nichil
ōino pponat volūtatī cre
atoris. **D** Ergo uolūtas
dī maior ē q̄ tot mund.
Vtiq̄. Si g tu stares co
ram dño & dicit aliquis
respice retro aut totus
mund' int'ibit. Is autē
dicit. nolo ut respicias
retro s; me inspice. deberes
tu dñm gtepnere qui cre
ator om̄ rerū & gaudiū
anglorū ut hilares tūsto
rium mūd'. **D** Minime.
Hoc adā fecit. Corā deo
stetit & dyabolo iclamate
retro aspexit & mai' pecca
tū q̄ mund' eet gmisit.
D Quom' maius. **Q**ua
septē emūalia p̄ca in
hoc vno emūne admisit.
quib; sex etatis sue post
tate morti iuoluit. **D** Q̄
fuerit illa. **P**rimū sup
bia fuit. cum deo eq̄lis ee
uoluit & ideo fcs ē ḡm in
firi' qui fuit plac' om̄ib'.
De hac re dī. Immūd' ē co
sa deo oīs q̄ exaltat cor suū.

Sedm iobediencia existit.
cū mandatū p̄tuit. & idō
fca fūt ei oīa iobediencia.
q̄ prius erat subiecta. De
hac dī. Quasi scel' ē arro
landi nolle obedire. Teru
um auaricia erat cū pl'
q̄ gcessū erat gcupierat.
& idō oīa iuste gcessa ami
sit. De hac dī. Q̄ p̄fanat
scā a scīs ext'minabitur.
Q̄ntū spūitalis fornica
tio fuit. Nā enī ill' erat
deo gūincta. s; cū sp̄reto
deo dyabolū admisit. q̄
cū ext'neo adultū co
misit. & idō ueri sponsi
amicitia amisit. De hac dī.
Pdes oīs qui fornicant abs
te. Sextū homicidū p̄t
uit. quo se & oē gen' huma
nū i morte p̄cipitaret. De
hoc dī. Q̄ occidit morte mo
riat. morte scil; etna. Vñ
& in m̄tiori hōie mox est
mortuus. & iacuit i sepul
chro corpis sepult'. **D** Flo
rie ille miser a nequissio
spū & mendacissio erat se
duct'. **Q**uo idō fuit mun'
inocuus. Si uerū quis ser
uo suo op' iungeret et

mostraret ei fouea ne i^o
 cadet de qⁱ surge no^o posset.
 ille uo gtempo dno sponte
 i fouea cadet. & iunctu op^o
 iactu remanet. no^o eet re.
 imo duplici culpa eet ob
 fct. vna qⁱ dnm gtempit.
 alia qⁱ se ad iunctu op^o
 ipotentē fecit. Ita fec ada
 dnm gtempit. op^o obediē
 tie deseruit. fouea mortis
 iudit. **Q**uali in opoz
 tuit eu reuti. **H**onore
 que do abstulit redde debu
 it. & p pco satisface qⁱ fecit.
 valde eni iustu e ut qui
 alij sua abstulerit & abla
 ta restituat. & p iuria illa
 ta satisfaciat. **Q**d abstu
 lit ho deo. **T**otu qd^o posu
 it in sua curia de eius ge
 ne face. **Q**ualit^o abla
 tu honore redde debuit.
Dyabolū ita uince. & ipe
 vict^o e ab eo. & se ipm omis
 qⁱ pdestinatos ad uitā tale^o
 reitatie qles futuri erat
 si pmanisset. **Q**ualit^o
 aute satisface. **Q**a pec
 catū mai^o gmisit mūdo
 aliqd^o maius mūdo do sol
 ue debuit. hoz^o neutrum

nulla ratōe face potuit
 ido i morte pmanit. **E**t
 cur penitus no^o perit. **S**t
 Statutu dei imitari n^o po
 tuit. **P**osuit eni ex genie
 ade elcoz numerū gplete.
Qd g. **Q**a debitū ho
 noze no^o soluit. **D**s ab eo i
 uito accepit. cū eu penis
 subegit. **Q**uom^o est ho
 nor dei pena hois. **Q**m
 a que dulce patre ut fili^o
 in glā hie gtempit. he suū
 dnm i torūris ut rebell^o
 seru^o sensit. **C**ū solue
 uell; & si poss; cū d^s cū mi
 sericors sit no^o ei dimisit.
 aut tale in glām supsit.
Si ei d^s ido dimittet
 suū honore qⁱ hie n^o pol
 li^o ipotens eet. **S**i at hoiez
 pcoze ipunitū in glām
 assumet. vū anglm p vna
 cogitatioe extrusit; iust
 tus eet. **P**orro si pccm i
 punitū remanet aliqd^o
 in regno di iordinatu eet.
Pcoz g^o puniri debuit.
Ds ei gemā de ceno sbla
 ta i thesaurōs suos reco
 dat no^o purgata. **A**d
 que fine g^o debuit deire.

Quoniam transfuga seruus cum
furto domini sui ad seruissi-
mum profugerat tyrannum
filius regis missus est de pa-
latio in carcerem post exu-
le seruum qui tyrannum co-
teret et fugitiuum seruum
cum rebus in gratiam regis re-
ducat. **Q**uare homo redi-
re potuit post lapsu. **Q**uia
sic nec per se sed per ali-
um impulsus cecidit. ita dig-
num erat cum per se non possit et
uellet per alium ad uitas
resurgeret. **C**ur non
misit anglum ut eum redi-
meret. **S**i anglus hominem
redimisset tunc ille et seruus
esset. homo autem sic restitutus de-
buit ut equus anglis esset.
Et aliud obicit. Anglus in
sui nata inualidus erat ho-
minem redimere. si autem homo
fieret minime possit. **Q**uia
non creauit alium homi-
nem de terra et misisset pro p-
dito. **S**i nouum hominem
deus creasset et misisset. tunc
ad genus ad redemptio non
pertineret. De suo enim ge-
nere esse debuit qui per hominem
satisfaceret. **C**ur non mi-

sit patriarcha et prophetam.
Patriarche et prophete in peccatis
concepti et nati erant et ideo
genus humanum redimere non
potant. **Q**uolue cetera.
Igitur quod anglus redimere
non debuit. et homo satisfacere
non potuit. si filius per quem
omnia ut et redemptio fieret
assumpsit plenum hominem et
in duabus naturis factus est
vna persona et in illa natu-
ra quod deus erat uicit dia-
bolum ut ipse uicit homi-
nem. et omnibus predestinatis celum
aperuit. et anglis coequit
quod solus deus potuit. In ea autem
natura quod homo erat per iniuri-
am mundi soluit cum
morte indebita subire. quod
homo solus facere debuit. **B**e-
nedixit sermo oris tui qui
de celis in duxit filium dei. **S**i
dixit in cur filius incarnatus
sit et non potest nec ipse factus.
Si pater et ipse factus incarnatus
duo filii in trinitate appu-
tarentur. unum filium uirginis
qui esset incarnatus alius filius
dei. Et alia causa erat. Filius
dei est similitudo. anglus autem
et homo assumpsit sibi simi-

utudine di. Debut g' ille
 icarnari cui spali iurra
 fra e ut uti miscdit sal
 uaret illu uide dapnarz.
 Aliud etiā. Quā oīa p filiū
 tō r redemptio p eū. **D** Cui
 nasci voluit de uigie. **M** Qu
 tuoz modis fecit ds hoies.
 vno in absq; patre r mre.
 h de tra ut adā. Scdo in de
 solo uiro ut euā. Tertio in
 de uiro r feia. ut cotidie nas
 cunt hoies. Quarto in de sola
 feia. qd puilegiū xpo ser
 uatū e. ut sic mors p femi
 nā uirginē mūd' intuit.
 ita uita p feminā uirginē
 itaret que morte excludē
 ret. **D** Cui de maria r n
 de alia. **M** Quā h pma in
 mūdo uirginitate uiuit.
D Qre nō mox uenit illo te
 pore an diluuiū r post dilu
 uiū. **M** Si an diluuiū uenit
 set dicent hoies illi tēpore
 nō fuisse necesse eū uenisse
 cū ipi a pentib; suis oīa bo
 na didicisset qui nup de pa
 dyso exiēt r a deo r ab an
 gelis ei edocti oīa eēt. Si
 autē post diluuiū uenit.
 dicent deū noe r abrahā lo

cutū r oīa agenda luitam
 da ab eis didicisse. **D** Qre
 nō uenit tēpore legis. **M** Si
 tūc uenit; dicent iudei se
 copiose a lege instructos. ge
 tiles uo a philosophis habū
 de edoctos. **D** Cui distulit
 us; circa fine mūdi. **M** Te
 pauci eū imitarent. r elec
 toz numerus nō impletet.
 Necesse g' fuit eū uenire
 qm uenit plenitudo tēpis.
D Qd fuit illo tēp. **M** Qd
 pfixit ds pr an tempora
 selaria scil; cū iudei se ma
 gis gūari q; releuari in
 gemiscelat. r getiles relic
 to naturali usu q; natu
 rā turpet uiuebant. r nō
 sacerdos nō leuita sbuenit;
 necesse erat ut ver' sacra
 ritari adueniret q' semi
 uiuū uineto corpis sui
 iponiet. r ad stabulū sup
 ne curie ponet. **D** Quo
 in potuit nasci sine pto
 de massa peccatrice. **M** Ab
 utio xpc quosdā qui se
 familiaris colerent de
 aly; segregauit. de quib;
 uirgo quasi linea deduc
 ta pullulauit. **D** Velut

f.

olim uirga aaron in hu
more flore. ita sine gupis
cetera mundo edidit saluato
re. **D** Qualiter genuit eu.
M Sine sorde & sine dolore.
Clausa enim ianua thalamum
uteri introuit humana
naturam & genuit. **C**lausa
porta ut sponsus de thalamo
processit. **D** Cur nocte in se
fuit in utero clausus. **M** Ut
homines qui erant clausi in
miseris huius mundi siue in
ni reducet ad gloriam no
ue angelorum ordinum. **D** Q
hora natus est. **M** Media noc
te ut dicitur. **D** Dum nox medium
tempus habet sermo tuus a regali
bus sedibus uenit. **D** Cur in
nocte. **M** Primo quia occul
tus uenit. deinde ut qui in
nocte erroris erant ad luce
uitatis producat. **D** Struere
aliquid in fas. **M** Omnia
plane ut puta deus. in quo
fuerunt omnes thesauri sapientie
& scientie absconditi. **D** Po
tuit ambulare & loqui mox
natus. **M** Secundum potentiam
utrumque poterat. sed huma
na per naturam per omnia absque
peccato imitari uolebat. **D**

Contigit aliquo modo eo nat
cente. **M** Septem specialia
miracula. **D** Que fuerunt
illa. **M** Stella nimis fulgi
da apparuit. Circulus aureus
& purpureus circa solem
claruit. fons olei de terra e
rupit. pax maxima fuit. &
uniuersus orbis ad censum
est descriptus. multi qui dominum
recusant sunt una die occisi.
& brutum animal loquebantur.
D Vellent horum mystica au
dierunt. **M** Stelle significat sanctos.
Stella & pelara illuxit quia
sanctus sanctorum uenit. Circulus circa
solem perfulsit. quia sol iusti
cie etiam auro sue diuina
tis illustre & purpurea su
e passionis coronare uent.
Fons olei significat misericordiam. fons
olei de terra fluxit. quia
fons misericordie de uentre manauit.
Pax ueritas existit
quia pax uera in terris appa
ruit. **M** Mundus ad censum
est descriptus. quia ad supernum
regnum crismate est con
signatum generi humanum.
Qui dominum recusant occi
si sunt. quia qui dixerunt nolui
mus hunc regnare super nos

dispiert. p̄c̄ loquebat.
 q̄ p̄ls gentiū ad laude
 dei gūtebat. **D** **D**nia q̄
 desidat cor meū audio. q̄
 re adit tres magos c̄
 muniū. **M** Quia tres p̄
 tes mūdi alyā. affricam.
 eutopia. fide z opatione
 ad se trahē voluit. **D** Cur
 magis fugit in egyptū
 q̄ in aliā terrā. **M** ut offe
 det se verū moysen. ut sic
 moyses pplm̄ dei de phara
 one z egypto liberās. it̄
 tā duxit p̄missionis. ita
 ip̄e pplm̄ fidelū de dyabulo
 z in fho libans ad trā.
 duxit b̄itudis v̄n̄ z p̄t̄ sep
 te ānos reitit̄ ad trā. ut
 q̄ p̄ septē dona sc̄i sp̄s re
 duxit nos de mūdo ad cele
 ste ierlm̄. **D** **R**ie i t̄gita
 ānis nec docuit nec signa
 fec̄. **M** Exempli gr̄a vēit
 i mūdo ideo noluit p̄ face
 z t̄c̄ docē. **V̄n̄ d̄.** Quia ce
 pit ih̄c face z docē. p̄ hoc
 ḡ exemplū p̄belat ne q̄s
 an̄ lexittimā etate doce
 re p̄sumat. l̄ p̄ velit docē
 q̄ discat. **D** **C**ū i eo fuit
 plenitudo diuinitatis cor

palit̄ z nichil poss̄ ei gr̄e
 accede cur baptizatus ē.
M ut nob̄ aquas ad bap
 tisma sc̄ificaret l̄ ḡsecret.
D Quare i aq̄ baptizat.
M Aq̄ gr̄a ē igni. **D** d̄ ē
 ignis n̄ p̄c̄m. Sic i aia
 ua in carne ḡcupia. v̄n̄
 z igne supplicij puniū
 ut hic ignis extinguat̄
 i aq̄ baptismatis. Est z
 aliud. Aq̄ sordes diluit.
 sicut extinguit. ymagi
 ne reddit. ita gr̄a sc̄i sp̄s
 in baptisate sordes p̄
 catorū abluit. sicut aie
 ūbo dei extinguit. yma
 gine dei p̄ culpā amissā
 restituit. **D** **C**ū sc̄ptum
 sit de eo. speciosus forma
 p̄ filijs hoīm̄ erat corpe
 pulcher. **M** **S**cdm̄ natu
 ram talis fuit ihs in
 monte apparuit discip̄l̄.
Sz q̄ hoīes ei claritate
 ferre nō potant. subla
 rua apparuit. q̄ forma
 despiciabilis fuit. **V̄n̄ d̄.**
Vidim̄ eū nō h̄ntē spe
 ciam n̄z decorē. **D** **E**rat
 passibilis l̄ mortal̄.
Passio l̄ mors p̄c̄i p̄c̄a

e. **S**i ipse absque peccato venit.
et absque peccato iuxta. **I**os scilicet
naturam immortalis et impassibilis
fuit. sed secundum potentiam
utrumque esse voluit passibilis
et mortalis. **D**icitur
et mortuus. **M** propter obe-
dientiam ut dicitur. Factus est
obediens patri usque ad mor-
tem. **D** Exegit ab eo patris
mortem. **M** in morte. **D**
Cur occiderent eum iudei. **H**
volo a te audire. **M** Quia
iusticiam vivendo et vita
te docedo indeclinabilem
tenuit. **H**ac obedientiam
humanitas divinitati debu-
it. **H**ac deus ab omni creatura to-
nabili exigit. **D** Quis
unquam pro unicum et bonum
filium occidi permittat. si
philosophus dicit. **M** Cum deus vi-
dit filium suum tam egre-
giam operum velle scilicet tyran-
niam expugnare. et capti-
vum genus humanum ab eo
liberare. ad tam laudabi-
le operum eius consentit. et eum
non permisit. **D** Quomodo
apud deum iustum fuit. quod
optimum pro ipso dedit.
M Quia pessimum simpliciter

hominem seduxerat iustum
erat ut optimum pro eo obles
fieret quam pessimum revin-
ceret. et innocente pectore li-
bertati restitueret. **S**i et tali
in sua caritate deus osten-
dit mundo. ut dicitur. ut suum
redimes filium tradidisti.
D Si pro filium tradidit
ut dicitur. pro pro filio suo non
peperit deus sed pro nobis omnibus
tradidit illum. et si filius se
ipsum tradidit ut dicitur. tradi-
dit semper ipsum pro nobis.
quod peccavit iudeis qui se
tradidit eum. **M** Patris tradi-
dit filium. et filius se ipsum
pro caritate. iudeas pro
avaricia. **D** Quare voluit
mori in ligno. **M** ut eum
qui pro lignum vult revin-
ceret. et eum qui in ligno
occidit redimeret. **D** Quare
in cruce. **M** ut quod infidum
mundo salvaret. **D** Quomodo
obrem permisit sibi quam
quod suffragari. **M** ut redime-
ret humani generis qui
quod seuis a dyabolo capti-
vos. **D** Valuit mors
eius ad exhauriendam pec-
cata omnium. **M** Transcedit

h
o

etiam in fine. **D** Proba.
M Si coram te staret xpc.
 et eum dominum maiestatis sci-
 res. et alius diceret hunc in-
 terfici aut totum mundum inter-
 ribi. interfices eum ut in-
 du saluare. **D** fleat quia
M Quare. **D** Quia eius
 vita longe alijs videtur dig-
 nior. quam infiniti mun-
 di tale precium uideret
 omnino quod innumeris in-
 dis non possit expiari. **M**
 Sic ergo uita eius dignior
 infinitis mundis ita mors
 eius longe preciosior fuit in-
 numerabilibus mundis. ideo
 sufficit ad redemptionem om-
 nium. **D** Quid dedit ei pa-
 ter pro hoc mundo. **M** Quid daret
 ei cum sua essent omnia ut dicitur.
 fili omnia mea tua sunt. **D** Non
 potuit ipse incedere sine mor-
 tis dare cui uellet. **M** Potu-
 it. ideo dedit eam homini pro quo
 haec omnia sustinuit. pro passione
 impassibilitate. pro morte
 immortalitate. pro pegna-
 tione eterna patris. **D** Quod
 horas fuit mortuus. **M**
 Quod dragma. **D** Quare.
M Ut quatuor partes mundi qui

in decalogo legis erat mor-
 tue uiuificaret. **D** Qui
 crucifixerit eum. **M** Quia pro
 iudeis et gentibus mori uolu-
 it. iudei mortem eius gubnati
 sunt. pagani eum crucifixe-
 rit. **D** Cur iacuit in sepl-
 chro duas noctes et unam di-
 em. **M** Due noctes signifi-
 cat nostras duas mortes. unam
 corporis aliam anime. Dies signifi-
 cat suam mortem quam fuit lux
 nostram mortem. unam abstu-
 lit. alteram ad exitum eius
 reliquit. quam denno ueniens
 exterminabit. **D** Quomodo uixit
 anima eius post mortem. **M** In
 celeste paradiso ut dixit ad
 latronem. Hodie mecum eris
 in paradiso. **D** Quando descen-
 dit ad infernum. **M** Media
 nocte resurrectionis quando
 angelus egyptum deuastauit
 ea hora. prima media noc-
 te ipse infernum spoliavit
 et cum trophaeo redies raptus
 inde in paradiso collocauit.
 corpus in sepulchro uisitauit
 quod de mortuis excitauit.
 Quidam sentiunt quod ab hora
 mortis usque ad horam resur-
 rectionis in inferno cum electis

fuit & inde cum eis abiens
surrexit. **D** Quare non sta-
tim post mortem resurrexit.
M Dicent cum non mortuum
fuisse. & in tormentis obstu-
puisse. Si autem post multu-
tempus resurrexisset, esset dubi-
um an ipse esset. **D** Cur ergo
tam cito surrexit. **M** Ut ci-
tius suos consolaret. qui de su-
a morte titabant. **D** Quare
in prima die hebdomade. **M**
Ut ea die mundum inuenerat
quem eum creauerat. **D** Cur
in tertia die passionis. **M** Ut
eos qui sub temporibus ante legem.
sub lege. sub gratia. in peccatis
mortui erant solueret.
ut nos qui factis. dictis.
& cogitationibus labimur pro fide
sanctae trinitatis resurgamus.
D Vbi mansit. xl. diebus.
M In terreno paradiso ut cre-
ditur cum helya & enoch qui cum
eo surrexerunt. **D** Qualem
formam habuit post resur-
rectionem. **M** Septies splen-
didior quam sol. **D** Qualem
formam uiderunt eum sui.
M Tali ut ante eum uide con-
uenerunt. **D** Quociens
apparuit. **M** Duodecies.

Prima die octies. primo ioseph
ab aramathia. in carcerem in quo
positus erat eo quod sepeliret
eum. ut scripta nichodemi de-
clarat. Secundo matris sue ut
seduli manifestat. Tercio
marie magdalene ut mar-
cus asserit. Quarto duobus
a sepulchro reuertentibus. ut ma-
thys paridit. Quinto iacobo
ut paulus testatur. qui se in
secta sua deuouerat nisi ma-
ducaturum donec uideret christum
dominum uiuum. Sexto petro ut
lucas fatetur. qui pro nega-
tione ab aliis segregatus in
fletibus permanebat. Septimo
duobus in uia emaus. ut i-
terum lucas loquitur. Octauo
omnibus ianuis clausis sero ut
iohannes describit. Nonno in octa-
uo die quando eum thomas pal-
pauit. Decimo ad mare ty-
beriadis. Undecimo in monte
galylee. Duodecimo recubentibus
undecim discipulis. **D** Cur
dicit euangelista primo appa-
ruit marie magdalene.
M Euanglia cum summa
auctoritate sunt edita et
scribere nolebant nisi ea que
omnibus nota erant ut dicitur.

multa q̄dē & alia siḡ fec̄
 ih̄c q̄ nō sūt sc̄pta in libro
 hoc. hoc ē in ew̄. In alijs at̄
 quedā nō tū oīa iuveniūt.
 que eū fidē excedent sc̄be
 nolebat. Vñ resurrectione
 lazari ioh̄e solo narrate
 cet̄i ew̄agliste tacuerūt.
D Ascendit sol. **M** Q̄ cū ex
 surrexerit cū eo & ascēderit.
D Qua forma ascēdit. **M**
 vsq̄ ad nubes ea for̄ q̄ an
 passione suscept̄ ē. a nu
 bily autē ea q̄ in nocte appa
 ruit. **D** Quare autē nō
 statim ascendit cū resur
 rexit. **M** Propt̄ tres cas̄.
 primo ut sui expunieto
 dicent eū h̄aciter resur
 rexisse que uider̄t man
 ducare & bibe. Sec̄do post
 xl dies uoluit ascēde ut
 demonstraret eos qui deca
 logū legis p̄. iij. ew̄age
 lia impleuūt. post se celū
 scandē. Tertio q̄ ecclia q̄
 corp̄ xp̄i ē post passione
 q̄ sub antyxp̄o erit passu
 ra deinde post. xl dies c̄
 dit̄ celū ascendit. **D** Q̄
 ē xp̄m in dext̄a dei pat̄s
 sedere. **M** Humanitate

i gl̄a d̄nitatis requirese.
D Qualit̄ impellat p̄ no
 bis pat̄e. **M** Resurrexerit
 do uigro suā passionem.
D Cur nō mox misit sp̄m
 sc̄m s̄ post dece dies. **M** Ob
 tres cas̄. Primo ut apli
 ieiunys & orōily se aptos
 ei aduentuy pararent.
 Sec̄do q̄ hy percipent sp̄m
 sc̄m qui xp̄isti p̄cepta ex
 plent. Tertio q̄ i quinq̄
 gesima die a resurrectio
 ne ut sic p̄pls dei post li
 beratione ab egypto q̄n
 quagesimo die accepit le
 ge timoris. ita p̄pls fide
 liū post liberatione suā
 a mūdo q̄nquagesimā die
 accipet lege amoris. In
 iubileo etiā p̄mo q̄nq̄
 gesimo ano recepto p̄
 amissā libertate & here
 ditate. ita hac die p̄pls
 xan̄o recepit amissam
 libertate & p̄adyli h̄edita
 te. **D** Habet xp̄c n̄c ple
 nū gaudiū. **M** Quodā
 m̄ h̄o. q̄dam nō h̄t. Qu
 tū ad sui p̄sonā plenissi
 mū. q̄ntum ad suū cor
 p̄ q̄ ē ecclia adh̄ m̄me.

f.

Adhuc enim non sunt omnia sub
iecta sub pedibus eius. a iudeis
enim blasphemant. a gentibus
substant. ab hereticis dila
cerant. a malis vanis im
pugnant. in membris suis co
tidie patitur. Cum hec omnia
ad se collegit tunc plenum
gaudium habebit. **D** Quo
modo est ecclesia corpus eius et e
lecti membra eius. **¶** Ut corpus
capiti iheret et ab eo regi
tur. ita ecclesia per sacramentum
corporis et coniungit et in
vnum efficit cum eo a quo
omnes iusti in suo ordine ut
in capite gubernantur.
Cuius capitis oculi sunt prophete.
qui futura previderunt.
sunt apostoli qui alios de via
erroris ad lumen iusticie
deduxerunt. aures sunt obe
dientes. nares discreti.
fletima quod eicit per nares
heretici. qui iudicio disci
torum de capite christi emun
gant. os sunt doctores.
dentes sacre scripture ex
positores. manus ecclesie
defensores. pedes agrico
le ecclesiam pascunt. por
co sumus qui de ventre

porci egreditur sunt in iun
di et alii infra ecclesiam faci
nozosi. qui ventre matris
onerant ecclesie. quos per
mortis egestione demo
nes ut porci deuorat quod
totum corpus operagme in v
num glutinant. **D** Quo
modo corpus de pane et sanguis
de vino conficitur. **¶** Corpus
ideo de pane. quia ipse dixit.
Ego sum panis viuus.
Sanguis autem ideo de ui
no. quia ipse dixit. Ego sum uita
uera. Et sicut pane cor
pus nutritur. ita christi cibo a
nima reficitur. Et sic
panis ex multis granis
colligitur. ita corpus christi ex
multis electis colligitur.
Et sic panis igne coqui
tur. ita christus in camino pas
sionis assat. **D** Panis
et caro dicitur quia ut agnus pro
nobis immolat. Vinum etiam
ex multis racemis elici
tur in torculari expr
mitur. ita corpus christi ex mul
tis iustis operagmatum.
qui in palo crucis torquetur.
D Vinum in sanguine
vertitur ut anima nostra que

in sanguine e p h viuifi
 cet. **D** Cū species panis
 & vini uideat qm caro
 & sanguis pducit. **M** Cū
 vere sit illud qd maria ge
 nuit. qd in cruce pedit.
 qd celos penetuit. species
 ideo panis & vini reman
 sit. ne si tu purū ut vere
 ē sanguine de lacte ma
 nante cernes. hūc labi
 is attinge abhorres.
 & ut mauius mitū habes
 eū nō uisu s̄ intellectu c̄
 des. **D** Que ē sal' in hoc.
M Sūma. Sicut enī esca
 in carne comedētis utit.
 ita quisq; fidelis p comest
 tionē hui' cibi in corp'
 x̄gvertit. Igit' p fidem
 mūdo uicys & ḡcupiscen
 tīs x̄po crucifigū. in
 baptisinate x̄ ḡsepelū
 idō & ter inuergū. p a
 bū corpis ei' ex icorpam
 & idō necesse ē ut illuc
 q̄ x̄pc ē trāstam. **D** Ha
 bent plus sc̄tatis q' p̄
 accipiūt. **M** ut de man
 na d̄. qui plus collegit
 nō plus habuit. nec qui
 min' collegit min' hūc.

ita o's equalit' sument.
 & unquūq; totū dei ag
 nū comedit & tam uide
 sument. hic ih̄c remanet
 integ' i celo pmanet. **D**
 Qm̄ incede h̄it h̄y qui
 hoc digne t̄tant. **M** Du
 plū premio remunābū
 tur. una corona qz hoc
 cū ueneratōe t̄tant. al
 tera qz se ad hoc dignis
 morib; coaptatō corona
 bunt. **D** Qd de hys se
 tas qui hoc idigne & ḡ
 canonū instituta agō.
M Q' ḡt uis fas q' pu
 blice in fornicatōe uita
 ducūt l' ecclias l' ordines
 enūt & p̄uo exemplo
 pplū dei occidūt. & hec
 oīa temē defendt h̄y
 tales sūt d̄ni t̄ditores
 famul' & crucifixores.
D Pla. Qua cā debet
 sacer'dotes nullā celeb̄
 re. **M** Dei cā soli. & sue
 cause l' salutis & totius
 ecclie. **D** S; ipi lucrū cā
 celeb̄nt ut uidel; ab hōi
 b; honorent. & tēpalib;
 teb; d̄tent. **M** Qui s̄
 mystiū passionis x̄ pro

De sacdo
 rib; mal

fauore huano et pro tem-
porali lucro uendunt quod
aliud agunt quam dominum adorare.
Cum uero sordidis manibus
et polluta conscientia illum tractant.
In cuius presentia nec
celi mundi sunt. quod aliud agunt
quam dominum crucifigunt.
D Potest populus ex eis culpam trahere. **M** Cum filii
heli polluerent dominum sacrificium
cum totus populus pene subiret
cum eis iudicium. **V**nde patet
quod quotiens ceci istos ceteros
duces in foueam secuntur.
immo communicatio eos commu-
nicat cum eisdem eternis penis
participant. **D** Quod si
iudicij cum eis communicauerint
uult. **M** Qui tangit pice
conquinabitur ab ea. et idem
qui eis iudicij iudicij com-
municat tamen ab eis conta-
minantur. quod si respuerit
non eis error nocebit. **D**
Conficitur corpus domini tale.
M Quibus dampnatissimi
tamen per uerba que recitant
fit corpus domini. **N**on ergo ipse
sed Christus operatur. et per uniuersos
salutem filijs operatur. **V**nde
et a pessimis non peioratur.

et ab optimis non melioratur.
Sicut solis radii a ceno
eloace non peiorantur nec sor-
didant. nec a scinario sple-
ndificant. **D** Cum ergo bonum
sit quod per eos operatur et accipi-
entibus non ab eis sed a Christo detur
cur bonum percipientibus in-
pudenter uertit. **M** Bo-
num percipienti non solum non
perditur. sed etiam multum obest.
si quod in eodem hoc ab eo ac-
cipit a quo non dicitur. **D** **Pla.** **M**
In paradiso nullum pomum
erat malum cum deus fecerit
uia bona ualde. sed homo bonum
sibi in malum uertit cum hoc
a serpente imo a dyabolo
percepit non spreuit. **D** Si quis
positus est in mortis articu-
lo. non munierit est ab
hys uaticis. **M** Si quis zelo
iusticie ab eis communicatione
accipere renuerit. et se per quos
sacerdotum in uitate ecclesie
cotidie conuicere non dubi-
tauit huc edo hac fide sal-
uari si obierit. Si quis uero
opera eorum execrans et bonum
Christi ueneras simpliciter
ab eis conuicatur. et hoc credo
hac fide saluari. quod et uo-

seph corp' ihu a pylato acce-
 pit. **D** Possunt deū placare
 p' p'lo. **M** Immo magis
 offendūt. Suo enī īgressu
 loca sac' g'amināt uestes
 sac's & uasa dō dicata suo
 tactu g'amināt. hos ab-
 horēt scōy angloz quēt.
 hos fugit ip'e dñs ut dicit.
 puocauerit eū in dñs ali-
 enis. imo nō filij ī sordib'.
 Ideo abscondā faciem meā
 ab eis. dicit dō. filios p'p't sa-
 c'dotū dñe. nō filios p'pter
 sordes subiuuēt. hoz sacri-
 ficiū nō suscipit dō sed ab-
 horat ut dicit. Sac'ficiū v' m
 odit aīa meā dicit dō. q'ia
 panē pollutū obtulistis
 m'. Corp' dñi cū pollui ne-
 queat. q'ntū m' ipis ē pollu-
 tur cū indiscrete uelut ali-
 ū panē sumūt. Orō eoz nō
 suscipit. s; fiet ī p'ctm. q' nō
 exaudiet dō. B'ndictio eoz in
 maledictione g'ittit ut dicit.
 Conūta v'iam benedictione
 ī maledictione ait dō. **D** Su-
 mūt h' corp' ihu. **M** Soli
 filij dei accipiūt corp' xpi
 qui xpo sūt īcorpandi & de-
 um uisuri. h' autē qui

ē nō manet. q'muis uide-
 at ad os porrigē corp' ē
 nō sumūt. s; iudiciū sibi
 manducat & bibūt. Corp'
 autē ē p' man' angloz in
 celū deferēt. carbo v'o a de-
 mone eis ī os p'uit. ut q'
 pan' t'atāt. & q' hoc sumit
 ut aliud. uinū uertit eis
 ī fel draconū & ī uenerū
 aspidū insanabile. **D** Stone
 iudas eund' panē accepit
 quē petri. **M** Nec q'm. **D** a
 petrus dilexit dñm ideo
 acceptū sac'mentū eū dño
 conuuit. iudas uo q' dō
 odiuit specie panis accepit
 quidē s; uirtus sac'menti
 in xpo p'māsit. idō post bu-
 cellā intinctā tñ mox in
 eū dya' int'uit. q'muis ui-
 de nō corp' s; bucellā tñ ī-
 tinctā scil; nō g'lectā dedit.
D Est eis obediend'. **M** Vbi
 bonū p'cipit nō eis s; do-
 mino ē obediend'. Dicunt
 enī & nō faciūt. Vbi malū
 ipant g'cep'endi sūt. q'
 obedūt op' dō magis quā
 hōib'. **D** Possunt solue ul-
 ligare. **M** Si ab ecclia pu-
 blico iudicio sep'ati nō sūt.

Ch. 7.

quoniam ipse fortiter ligati sunt
utrumque possunt. quod non ipse sed
christus pro eis ligat et soluit.
Si autem iudicio ecclesie fue-
rint exclusi spernendi sunt
ut ethnici. Quoniam iudaus
cum apostolis fuit. ut amicus
apparuit. ut alii apostoli pro-
dicavit. baptizavit. signa-
fecit. postquam autem ab eis re-
cessit ut publicus hostis
claruit. Ita isti quidam sunt
in comunione ecclesie omnia sacra-
menta pro eis facta sunt. rata. si se-
clusi fuerint quocumque exierint ut
ritia. Quia ergo sunt lupi. a
ovibus sunt fugiendi. Unde dicitur.
Exite de medio eorum propter
nomen patris sitis in tormen-
tis eorum. **D** Non potest homo sua
propter eos delinquere. **M** Ita se-
patio non potest corporalis fieri
nec debet. quod si boni a ma-
lis separantur. iam ad bonum ne-
mo pro eis revertetur. In quibus-
dam tamen sunt devertendi. pre-
cipue in quibus et in seruitio
dei. Unde dicitur. Flecti cum huiusmodi
cibus summe. fugiendi sunt
nate et voluntate. ne consenti-
ant operibus eorum. **D** Qualem
fuit consentiens ad illorum actum. **M**

Si illorum male facta laudantur
et ad peccanda flagitia consili-
o et pecunia auxiliantur. id non
solum qui faciunt sed etiam qui
consentunt digni sunt morte.
Itaque quoniam mali quidam
ab ecclesia publice non sunt segre-
gati. non sunt devertendi nisi sub-
iuncte omnes et prelati et subditi
ita in malo consentiant ut nul-
lus eorum a peccato arguatur.
tunc omnimodis sunt fugiendi
quod tunc sunt ruine populi. **D**
Debet malis verba dei dici. **M**
Si scire non sunt eis dicenda.
quod proditor est qui eis cum
sunt hostes reserat dei secre-
ta. Unde precipitur. Nolite scin-
dare canibus. nec mittatis
margaritas porcis ne oc-
culcent et irideant. Vbi au-
tem nascuntur propter electos qui
inter eos latent querendi sunt
sermones dei profundi sunt
et deus non cessavit pro et aliis
salvandis verba salutis mi-
nistrie quoniam sciret iuda
et phariseos scandalizan-
do cruciari. **D** Debet to-
lerari cum christus iuda tolera-
vit. **M** Mali in ecclesia sunt
tolerandi et non imitandi

gradus ille cu ventilabro
 ueniat. gna de paleis ex
 cuciat. & zizaniys t' dttis
 igni. triticu in horrea su
 a recondat. **D.** Segregatu
 ab oi malo collocet te ds bo
 ne magi i celesti gremio
 amen. **Discipulus.**

Anima mea exultat in
 dno qd' deterfo igno
 rantie nubilo. tanto p te
 illustrat' su scie radio. **Q**
 so itaq' dec' ecclie ut liceat
 in adhuc aliq' inquire. **Q**
 Quere q' uis & audies que
 cupis. **D.** Dicit' malū ni
 chū ē. & si nichū ē ualde
 mirū uidet' cur ds aglos
 l' hoies dāpnet. cū nichū
 faciāt. **S**i aut' aliqd' uidet'
 ēē a deo ē cū oīa sint ex ipō.
 & sequit' q' ds auctor sit ma
 li & iniuste eos q' hoc faciūt
 dāpnari. **Q** A deo nepe sūt
 oīa q' fecit ualde bona. &
 ideo malū plāt nichū ēē
 p substantiā. **O**īa q' fecit
 deus subsistūt. oīs vō sūa
 bona ē. s; malū non hēt
 sūam. **I**git' malū nichū ē.
Qd autē malū d; nichū
 ē aliud. q' vbi n' ē bonū.

Malum ē pūnatio boni

sic cecitas vbi nō ē uisus.
 aut tenebre vbi nō ē lux.
 cū cecitas & tenebre nō sūt
 ibe. **T**ria sūt. creatura na
 tura. factura. **C**reatū ut
 elemta. **N**atura ut ex eis
 nascētia. **F**actura q' an
 gels l' hō facit. aut patit.
 faciūt pccā q' patiuntur.
 penas pccī. hoc ds n' facit
 fecit. sed fieri pmisit ut
 d;. **D**s morte non fec. pec
 catū autē nichū ē aliud
 q' qd' pceptū ē nō facere.
 aut alit' qm pceptū ē age.
 sic nec malū ē aliqd' nisi
 bono l' gaudio carere. **Q**d
 saltim uocabulū hēt. a dō
 tali m' hēt. cū sit p illam
 sūam q' fec' ds. **I**uste vō
 dāpnat eos ds. idest nō
 dat eis gaudiū. q' nō fa
 ciūt l' alit' faciūt q' sit
 pceptū. **D.** **D**s ē auctor
 pccī. **Q** **I**pe hō. icentor
 vō dyabol'. **D.** **E**st g'ue
 peccare. **Q** **M**inimum
 pccm scient' gmissū. qm
 ē toto mūdo. **Q** **C**ū autē
 mali agit. l' pccī / totū
 in laudem dei vertitur.
 & idō in oī creatura di ni

No.
 Polhanc

210 Inq' a 1725

chil mali ee l fieri appro
bat. **Q**uid dicitur homici
dium & adultium nonne est
malum. **H**omicidium se
pe bonum predicat. ut occisi
o golie a dauid. & holofe
n a iudith. **Q**uid tunc ma
lum dicitur cum proprio impulsu pe
ccat. Coniugium bonum
credit. sed ideo malum est ad
ulterum quod aliter fit quam sit
gestum. **Q**ue tamen in laude
dei vertunt. cum ab eo iuste
puniunt. Sic enim imperator
est laudabilis quod milites
suos remunerat. ita est etiam
laudabilis inno laudabili
or quod peccatores & latrones dap
nat. Ita utique sic deus in sal
uatione iustorum glorificat.
sic in peccato impiorum per omnia
laudat. **C**um scriptum
sit nichil odisti eorum que
fecisti. quoniam deus bonos
amare. malos odio habere.
Cuncta diligit deus que
creauit. sed non cuncta in v
no loco locabit. Sicut pic
tor omnes colores diligit. sed
quosdam per alios eligit &
unumquemque sibi queni
enti loco disponit. Ideo

eos de diligere quos in celesti
palatio recipit. illos o
disse quos in infernali car
ce iungit. **Q**uid est libe
rum arbitrium. **L**ibertas
eligendi bonum & malum.
quod in potestate hominis est &
uolle & posse bonum & ma
lum. **H**oc in paradiso homo ha
buit liberum. nunc uero
captiuum. quod bonum non uult
nisi gratia dei proueniat. nec pot
est nisi eum subsecutur. **Q**uid
dicitur de his qui reliquit
secundum religionis habitum
sumunt. transacto aliquo
tempore revertunt. & peiores quam
prius fuerunt fuerunt. **Q**ui
dam uero qui aliquo bona in
pudat postea deserunt. ad in
iquitatem redeunt de his dicitur.
Simulatores & callidi
prouocant iram dei. **S**epe seruus
errante filium ad patrem
perhibet. & ipse ad opus suum
recedit. ita isti electos ad
deum perhibent. & ipsi ad ma
la studia recedunt. sicut
etiam timor caritatem ad
regnum ducit & ipse non in
ibit. Sicut enim dyabolus
seruit deo. ita etiam membra

ei seruiūt elcīs etiā tali
 m. **D** Quom seruit dy
 abolus dō. **M** Quia glōsus
 princeps despexit esse i pa
 latio. fecit eū dō laborio
 sū fabry i hoc mūdo. ut
 coactis uirib; totis ser
 uat qui uacare dō frue
 do uolebat. **M** d. Trada
 eū tibi seruiū sempitnū.
 Cui fabrica nimis ē af
 flictio & tribulo. folles sūt
 teptatores. mallei sūt
 & forcipes tortores & pfe
 cutores. lime sūt & serre
 lingue maledicentū &
 detrahentū. Tali canu
 no & hys istrumentis pur
 gat ipe aurea uasa cele
 stis regis. hoc sūt elcī in
 quib; renouat ymagi
 nē dei. **R**eprobos aut q
 gt regē agūt ipe tortor
 ut hostes punit. Tali m
 seruit dya dō. **D** Qua
 lit seruiūt i mbra ei elcīs.
M Cū eos thūt ad regnū
 simulatōe. l' ipellūt ad
 uilitate. **S**imulatōe qui
 de thūt eos cū bona ex
 tius simulat q̄ intus
 nō amat. Tūc filij dī ad

huc in errore positi p e
 oz exempla bona arri
 puit q̄ intus toto corde
 diligt. **E**t cū illi bona de
 serit q̄ nō amauerit. ut
 firmius icepto bono in
 hebūt. ut olim cū mali
 angli ceciderit. boni fir
 mius steterit. **A**d uilitate
 eos ipellūt cū eis tēpo
 ralia q̄ plus uulto dili
 gt auferit & eis ne car
 nalia desidia iplere pre
 ualeat oblitūt. **M** dya
 & mali utiles sūt imo
 necessary q̄ probantur.
 cū p eos elcī examinati
 ad celestia deportantur.
D Cui mali hic diuici
 is affluūt. potentia flo
 rent. sanitate uigent.
 eorum bōi iopia tabesct.
 a malis iuste oppmūt.
 debilitate marcescūt.
M Propt' elcōs mali hic
 redūdant ut hec despi
 at quib; flore etiā pesti
 mos uidet. **D**iuicijs ha
 bundat pmo. ut mala
 q̄ occupiscūt uulto iudici
 o dī exple ualeat p pecu
 nia. **S**cdō uo ut siqua

j

bona hic fecerunt p̄ hec re-
muerunt. **D**ivina que faci-
unt. p̄ terrenis agunt. **V**n̄ &
mercedē suā recipiunt. **P**o-
tentia splendet. **P**rimo p̄
t̄ se ipsos ut mala q̄ amant
poterit̄ expleat. **S**ecundo p̄
reprobos ut eos i malis
defendat. **T**ercio p̄t̄ electos
ut eos castigent. & a ma-
lis actis emendēt. **S**ospiri-
tate at̄ pollet ne cū hōib̄
flagella sentiat. ut post
eos ḡuor̄ dolor extruciet.
Boni autē ideo i media
op̄ssione languore af-
ficiunt̄. ne i malis delec-
tent̄. aut si aliq̄ ḡt̄ deū
egerit̄ delectant̄. si nō pro-
pacia coronant̄. **C**ur
econt̄ quidā boni hic di-
uicijs redūdāt̄ potētia
sublimant̄. ualitudine
corroborant̄. mali autē
penuria op̄ssione labo-
rāt̄. **Q**uibusdā electis
diuicie ideo ḡcedunt̄. ut
bona q̄ amant̄ reb̄z̄ op̄pleat̄.
& p̄ h̄ etiā amonent̄. s̄ h̄
temporalia suauia q̄nto
magis et̄na uident̄. **P**o-
tētia sublimant̄. **P**rimo

p̄t̄ se ipsos. ut bona q̄ mē-
te ḡcipiunt̄ poterit̄ exercere
possint̄. **S**ecundo p̄ electos. ut
eis in bonis tutela sint̄.
Tercio p̄t̄ reprobos ut eos
reprimant̄. ne t̄n̄ q̄ntum
uolūt̄ noceāt̄. **S**anitate
solidant̄ ne uultu de eorū
egritudine ḡstent̄. s̄ de e-
orū salute letent̄. **E**cont̄
quidā hic mali egestate.
afflictōe corpis dolore sus-
pirāt̄. ut p̄ hec discāt̄ q̄m̄
amara sunt̄ ad q̄ p̄uis
morib̄z̄ festinant̄. **Q**uē
quidā mali diu uiuunt̄.
quidā uō boni citi mori-
unt̄. & econt̄ aliqui boni
diut̄nā uitā ducunt̄. mali
uō celerit̄ obeunt̄. **M**ali
ideo iure diu uiuunt̄. ut e-
lecti p̄ eos exerceant̄ & a vi-
cijs corrigant̄. ip̄i uō post
maiori supplicio torq̄ant̄.
Boni at̄ citi tollunt̄ ne
diut̄ h̄it̄ ad uis̄ at̄terāt̄.
s̄ mansuris gaudijs in-
lerant̄. **C**ontra lōgeua
uita dat̄ iustis. ut meri-
tū illoz̄ augeat̄. cū plu-
res p̄ eoz̄ exempla ḡuer-
tant̄. **M**ali sane celerit̄

moriuntur & ad eterna tormen-
 ta rapiuntur. ut electis ad
 huc errantibus; timor iu-
 tiatur. & sic ab errore ret-
 hantur. **S**unt felices qui
 aduersis non tanguntur. **I**n-
 imo infelices sunt quibus
 permittitur hic per omnia suauiter
 uiuere. & omnia desideria sua
 pro libitu suo implere.
 si aduersitate non tanguntur.
 quod tali modo ut arida ligna
 ad ignem nutant. **S**icut
 sunt felicissimi qui hic ad-
 uersis a desiderijs suis arcet
 & multis asperitatibus excent.
 qui tali modo ad regnum ut filij
 flagellis erudiuntur. ut
 dicitur. **D**eus flagellat omnem filium
 quem recipit. **V**olo etiam te
 scire quod reprobi quibus co-
 rona regni potantur om-
 ni no impotentes sunt. & nunquam
 sine supplicio est. **E**lecti
 uero quibus captiui quibus
 in carce semper potentes sunt
 & nunquam primo carebit. **D**e
 dei amore fac me cele-
 re hoc audire. **R**e-
 pbi impotentes sunt. quod puen-
 tia deo bonum nolunt. & ideo
 omnino non possunt. malum

autem & volunt & possunt. ma-
 lum autem probatum est nichil
 esse. ideo ostendit eos nichil posse.
Sine supplicio non sunt
 quod seua conscientia cruciantur
 gemitibus. timore anxiantur
 ne capiantur. ne res sue
 tollantur. **V**nde dicitur. **N**on est
 in ipsis dicitur deus. **S**icut elec-
 ti nunquam potentes sunt.
 quod puenit gratia dei. & bonum
 volunt & potest. malum uero
 respuit. **P**remio suo ca-
 ret. quod sine timore manet
 & future libertatis certi
 gaudet. **V**nde dicitur. **I**ustus abs-
 timore & treore erit. **A**liud
 etiam uolo tibi insinuare.
 quod malis nichil boni con-
 tangat. & bonis nichil
 mali eueniat. **I**n dei
 nomine quod loquor. **N**onne
 malis hic quibus delicia-
 tur. decore conone quibus mu-
 lierum uocantur. **P**ecunia
 sa ueste glant. **P**ecuni-
 is & magnificis edificijs
 exaltant. **S**icut uero hic
 carceribus includuntur. uerbe-
 ribus tunduntur. fame
 & siti & alijs cruciatibus
 affliguntur. **C**um for-

no.

tuna malis prospera arripit
et eos copia de cornu suo hys
bonis que enumerasti repleve-
rit tunc assimilantur pisci
qui hamum moyses gratu-
lat. **S**; hoc est pudor de aqua
tutus necat. Aut illi cui
potulum mellis prebet. et post-
tea sine fine amarum mare
epotare cogit. Nam per epulis
replentur ut ille dives absin-
thio amaritudinis. Per nihil
amore sulphureo fetore.
per uestium nitore induentur
confusione. per pecunia et edi-
ficiis hereditabunt umes in
inferioribus antris. **V**n dicit.
Ducunt in bonis dies suos.
et in punctu ad inferna descen-
dunt. Porro boni que asseris
huiusmodis incommodis
affici. similes sunt illi qui
per pipum vel aliam amarum herbam
gustum prebent. ut vinum
post sumpsum suavi sapiat.
ita ipsi pro carceribus recipiunt
in eterna tabernacula.
per uberibus optinent gaudi-
um et leticiam. per fame et
siti non esurient neque sitiet
apud. et pro cruciatibus su-
git dolor et gemitus. Ex quibus

re probat iustos locupletes
semper et bonos. impios semper esse
inopes et infelices. **V**nde
sunt dignitates. **A**d deo
utique sunt omnes dignitates et
potestates. malorum seu bo-
norum. **V**n dicit. Non est potestas
nisi a deo. Cur autem aliqui
boni potestate sortiantur
iam superius dicitur. **V**nde
suam preteritis de hys qui
eas vendunt et emunt. **A**d
eas emunt cum symone in
titulum ibunt. **Q**uod non eas ven-
dunt. cum grege leporem aie
incurrit. **H**abentur plati-
maus meritum apud deum.
Ad Ordo officii aut digni-
tas potestatis nichil est
hominum apud deum. si desit meritum.
qui in ecclesiasticis presunt.
ut episcopi et presbiteri. si verbo et ex-
emplo bene presunt tot premia
per alios habent que aie per eos
salvate sunt ut dicit. **S**uper omnia
bona sua constituet eos. **S**i
autem subditis verbum salutem
subtrahunt et eos in foueam
mortalis per propria exempla
ducunt. tot penas per alios
hereditabunt que aie eorum exem-
plo perierunt. vel que salvate

p̄dicando neglexerit ut d̄r.
 Cui p̄l' ḡmittit. p̄l' a deo
 erigit. Et it̄m. Potetes po-
 tent' totūta patient. Q̄
 etiā in s̄larib; p̄lati sunt
 ut reges & iudices. si iuste
 iudicant & subiectos elem̄
 t̄ t̄tant. maiore gr̄am
 a iusto iudice d̄o ḡsequet.
 q̄ qui b̄n̄ m̄strat bonū
 gradū sibi acquirit. Si at̄
 iuste & crudelit' p̄lm̄ opp̄
 n̄it. atrociora supplicia
 p̄ alysh̄eb̄t. q̄ durissimū
 iudiciū fiet de hys qui p̄
 sūt. & iudiciū sine m̄ia ei
 qui nō facit m̄iam. **D** Cū
 elc̄i nō sūt de mūdo. tūc
 cū reprob' patiunt' mūdi
 adūla. **M** Q̄a malis cō-
 fat. ideo mūdi ifortunys
 affligunt'. **D** Cū d̄s sit
 om̄p̄ ut d̄r. oīa q̄cūq; uo-
 luit fecit. & it̄m. subest
 posse om̄e q̄ volueris / tūc
 d̄r de oīpotenti deo qd' que-
 dā nō possit ut ē mentur
 & p̄tū nō face q̄n sit p̄tū
 tum. **M** Cū hoc de eo d̄r n̄
 ipotētia. s; sūma oīpoten-
 tia p̄dicatur. qd' uidelicet
 oīs creatura nequeat eū

ad hoc flectē ut uelit statu-
 tū suū imutare. **D** Q̄d
 ē prouidētia d̄i. **M** Ea cog-
 nitio que oīa futura pre-
 sciuit. imo isperit ut pre-
 sentia. **D** Si d̄s cūcta pre-
 sciuit futura & ea ita per
 p̄has p̄dixit. & nō possit i
 sua prouidētia falli & celū &
 t̄ra p̄uis t̄nsib̄t q̄ uerba
 dei possint imutari. uide-
 tur q̄ ex necessitate cūcta
 euenerunt / q̄ vniq; ḡage-
 r̄t. & adhuc uentura sūt.
M Due nōctes sūt vna na-
 turalis. ut solē in oriente
 oriri. & diem noctē q̄ seq̄.
 Alia uolūtaria ut aliquē
 ambulare & sedē. Que d̄s
 uult ut fiat ut celū & t̄ra
 ieuitabile ē nō euenire s;
 p̄ oīa nōctē ē ita ḡtingere.
 Om̄ia q̄ futuri hoīes fac-
 turi erant d̄s futū p̄sciuit.
 & p̄ p̄has fienda p̄dixit.
 non t̄m sua p̄scia aliqua
 nōctē ei' intulit ut fieret
 s; pot' ip̄i uim necessitati
 intulit cū suā nōctē exple-
 rent. **D** Accidit aliq; casu.
M fuchū oīno. s; oīa dei or-
 dinatōe. **D** Quom̄ t̄t aliq;

f

no.

ecclesie edificia etiam bonorum
 fortuitu igne ruadete qui
 casu gremant. **M** Casus
 nichil e. Scriptu est aute
 nichil fit in tra sine causa.
 Vn patet q nulla e ecclesia v
 aliqua casa etia ih mudo
 nec gburu nec destruit. n
 pus a deo diuidet. Con
 tigit at hoc trib; causis p
 mo si ecclesie edes p iniuste
 acquisita gstruete fiunt.
 Scdo si habitantes i eas. p i
 mundicias conquinant.
 Tercio si eas hoies pl' qm
 etna diligat. s; nec minu
 mu pecus hori moritur
 v ifumat. n dei nutu iu
 dicetur. **D** Cu mors e
 gtaudo sunt pene pctt. cur
 hec pecora patiunt. cu p
 discretionie peccare nesciat.
M p ea ho punit. cu eoru
 dolore v morte in aia toiq
 f. **D** Hoc pt ee de domesti
 cis. quid de agrestib' dicitis.
M Qd ea egritudine vex
 ant euenit eis a corrup
 to aere. v ab alijs reb; que
 ob pctu hois i gtra mu
 tant. **D** Qd est pdestina
 tio dei. **M** Ea dispositio q

no.

ante scdm creauit. qsdam
 ad suu regnu pordinauit
 de quib; nulls pure pt. e os
 saluari nece sit. e quosda
 ad pena quos pctores psci
 unt. de quib; nulls saluare
 vit. **D** Si nulls pt saluari
 n pdestinate. ad qd alij cre
 ati sut. v in q sut rei q pe
 unt. **M** Qdiquid pdestina
 ta faciunt pure no possunt. q
 oia coopant ill' in bonu
 etia ipsa pctt. Na post g
 ua facinora huiliores est.
 e de sua saluatoe uberiores
 laudes deo refert. Repbi
 aute ppt elcos sut creati.
 ut p eos uirtutib; exercita
 t. e a vicis corrictant. e
 oz collatoe gloriores appa
 teat. e cu eos in tormetis
 uiderint de sua euasione
 apli' gaudeat. qui e ppt
 se ipos iuste peunt cum
 malu sua sponte eligunt
 diligunt e velint sine fine
 viuere ut possint in sine
 pcare. **D** Qre pmittit
 os elcos peccare. **M** vt pa
 refaciat in eis diuitias
 mie sue. **D** Saluantur
 pdestinati si no laborat.

De pde
 fmacoe
 p ptra dij

Predestinatio talit̄ e
 instituta ut p̄cibz l̄ laboru
 bz obtineat̄. ut d̄. p̄ mul
 tas t̄bulatōes oportet nō
 intrare in regnū d̄i. **P**ar
 uulis itaqz p̄ mortis ac
 bitate. p̄iecte etatis da
 t̄ p̄destinatio p̄ laborz ee
 titatione. **Q**uā uō sc̄ptū e.
 In domo patris mei mā
 siones multe sūt. unius
 quisqz obtinebit māsiōne
 sc̄dm suū labore. ita un
 quisqz qui plus laborauit
 digniore. qui min⁹ infio
 rem possidebit. **S**ic tam
 plus laborare potit qm
 eū. **D**iuina gr̄a uiue
 rit. nec alia māsiōne
 quis habitur⁹ erit q̄ eā
 ad q̄ an̄ mūdi exordū p̄
 ordinat⁹ fuit. qz nō volen
 tis n̄ currētis s̄ midentē
 ē der. **I**ta nlls reproboz q̄
 qm plus face p̄reualet
 qm d̄ina celsua p̄mittet.
 nec alia penā habebit
 q̄ eū diuinū iudiciū
 an̄ mūdū sc̄dm suū iū
 tū hiturū p̄sciūt. ut de
 esau z iacob ante q̄ bonū
 l̄ malū faceret d̄. **E**sau

odio habu iacob at dilexi
 sciens ea deserti. z ad p̄m
 am psilyt. **Q**uā uō posse
 dinosci. **Q**uā uō in bonis
 actibz usqz in finē p̄seue
 raūt. l̄ mala facies ea
 desertit. z ad p̄m am psilyt
 z i hac usqz ad finē p̄seue
 rauerit hic salu⁹ erit. z
 p̄destinatus. **Q**uā uō i ma
 lo p̄durat. l̄ bona agens
 hec relinquit z mala p̄e
 trat. z hys usqz in finē in
 sistit. hic itaqz de reprobis
 existit. **S**icut ali qui
 mlt̄a de deo audierit z ob
 seq̄ noluerit uident̄ rei
 ita uident̄ innoxij q̄ nūq̄
 aliqd de deo audierunt
 z ideo nō fecerit. **H**ōies
 sūt ita creati ut natura
 lit̄ p̄ d̄lctōne p̄ximi ser
 uiant̄ creatori p̄ illd̄ qd̄
 tibi nō uis fieri alij ne fe
 ceris. nlls uult pati fur
 tum. adultū. hōicidū.
 nō faciat ulli. **C**ū hoc ho
 mines i p̄ximos sper
 nūt̄ deo qui ē d̄lctio q̄
 dicit. **Q**uā uō nlls i or
 be sit angls angul⁹ ubi
 nō sit d̄s not⁹ cum incat

glā r'altius rei in illas
z illas tias ubi d's colit
mercatur hōies eant
z q' ibi de deo audierūt
domū referāt z ideo sūt i
excusabiles. **D.** Possūt
excusari qui deum igno-
rāt z bona z ideo faciūt
mala. **M.** Ignorat
ignorabz. Qui d'm i fide
z ope ut gētes ~~adorant~~
ignorāt. hūc d's ut hos-
tem suū dāpnat. **D.** aut
p fidem d'm nouert. sed
uoluntate ei' simplici
ut rustici ignorāt. si d'
dāpnant nō g'ūt dāp-
nant ut d'. Seru' neta-
ens uoluntate d'm sui z
nō facies. uapulabit
plagis paucis. **D.** autē
p ingenū scire possit.
s' p maliciā scire d'isti-
mulat ut clerici duri'
punient ut d'. **D.** scit
z nō facit plagis uapu-
labit multis. **D.** bona au-
dire nolūt. z q' debet face
disce g'tēpnūt duplici
aīaduersione subiacet.
Primo pro g'tumacia q'
licent' peccant. **S**cdō q'

bonū p g'tēptu disce retu-
sant. ut d'. Reuelabūt
celi iniquitates illor' z t'ia
adūsus eos glurgēt i die
furoris d'ni qui dixerūt
d'no deo recede a nob' sciaz
uiar' tuar' nolūm. **D.** **D.**
ē originale p'ccm. **M.** In
iusticia. **D.** pleni' educto.
M. d's p'mū hōrem iustū
fecit. q'm iusticiā ip'm
seruare z posteris relin-
q're iustū fuit. **D.** nāq'
hō tali iusticia nasci de-
buit. q'li adā g'dit' fuit.
S. qz hāc adam deseruit
ōis hō in iusticia origi-
ne uuedi sumit.
Que iusticia origi-
nale p'ccm uocat. p qua
ōis hō dāpnat' nisi ei in
baptismate p morte re-
deptoris dimittat. **D.** Cū
ome p'ccm sola uolūtate
petret nō uideo quom'
iuste ifanti recēter na-
~~to~~ aīato l' nato p'ccm i-
putet. p'sertū cū nullā
uolūtate peccādi hēat
nullā q' iusticiā face ul'
itelligere p'ualeat. **M.** In-
fans recēs aīatus l' nat'

tibi de causis existeret reus.
 primo quod naturale iustici-
 a non habet. quod deus primo homini
 tulit. Secundo quod debitor sa-
 tisfaciendi per temeritatem de-
 sertoris existit. Tertio quod
 miserias incurtendo se in-
 utile suo domino fecit. Dominus
 autem homo angelis ad equum
 iustitiam nasci debuit sic deus
 constituit. Sed quod hoc ad am-
 seruit deus eam ab omni pos-
 teritate sua erigit. **D**
 Cum scriptum sit fili miq-
 uitate patris non portabit.
 et in unum. Vniquisq; onus suum
 portabit. quomodo iuste ab
 infante erigit quod a pa-
 rente delinquitur. **M**
 nulli peccatum ab illo erigi-
 tur. nulli quod per altius sed
 per sua ipsius iniusticia pun-
 nitur. **D** Deus iusticiam ab omni
 homine erigit. quoniam primo de-
 dit. **D** Deus autem homo in na-
 tura est ad am in persona
 filii ad eum. Et quod omnis homo ab-
 ista hac iusticia nascitur.
 non per hoc quod ad am eam dese-
 ruit. sed quod ipse eam non habet
 puniatur. **I**gitur quod natu-
 ralis iusticia in infante

non inuenit. a iusticia dei
 iuste repellit. ac iustis-
 sime cum iniustis pene a
 deo subicit. quod etiam in ter-
 cia et quarta generatione
 peccata iuste ulciscit. **D** **N**
 ihil magis cupio audi-
 re. **M** **D** Deus in prima genera-
 tione peccata tribuit. dum
 peccantes per naturali le-
 ge supra diluuium deleuit.
 In secunda generatione puniuit
 dum delinquentes per ydola-
 tria mari rubro obruit.
 In tertia generatione pecca-
 tes multauit dum eos per
 transgressa scripta lege bel-
 lis exterminauit. In quarta
 generatione peccata uindictabit
 dum per despectu euanglij
 contemptatores extremi
 ignis deuorabit. quoniam
 sepe pro peccatis parentum
 filij in sua iniusticia ius-
 te deserant. ut et hic et
 ibi puniantur. **Q**uia
 quod sunt genera peccandi. co-
 gitatio. locutio. operatio.
 in malis peruersio. **I**n
 tertia et quarta genera-
 tione deus peccatum tribuit.
 dum per factis in malis per

f
diuitates punit. **D** Cum
caro tm ab ada assumpta
tur. aia aute a deo tribua
t. miru e qm iuste ab a
nima exigat q p carne
gehut. **M** No puto te ita
desipere ut arbitreris
carne abs aia hoiem ee.
aia quippe ad hoc datur
ut caro viuificet. Itaq;
ante accepta aiam nich
a carne exigit. n ab aia
ante quinctione carnis
qetm exquirt psertim
cu in semine huane con
ceptois nlla culpa sicut
nec in sputo l in sangui
ne ee gprobet. aia in
noces a deo creat. Porro
aie & corpis quinctio ho
r. & ab hoc debitum ad i
te exigitur. & qz i iusta
tibus gupit. in iusticia
nascitur. reus iusto iu
dicio statuit. **D** Qm
iniquitatibus gupitur.
M In gupiscentia. Dis
namq; ho debuit sine
gupiscentia gnare. sic
manu manu iungit
abs delictoe. s; qz prim
ho a iusticia naturali

recessit. & int deim gupi
uit. mox gupiscentia eu
seruu sibi subegit. & ipm
os q; posteros suos in co
cupiscentia coegit. **I**git
ois qui i gupiscentia co
cupitur iust' nasci con
uincit. & id si abs baptil
mate. q' e mors xpi mo
rit. in celis anglis coeqn
d' no assumit. Ills q'ppe
anglis coeqbitur. n cu
illa iusticia sit nec ipis
dnabit. Nemo aut mud'
a sorde. nec infans vni
noctis i orbe. **D** Adh scru
pul' animu meu tenet.
cui fortit inheret. **M** Qd
nam. **D** Cum caro i sen
sibilis sit. ac p se nichil
face possit nulla rone
uideo qlt' aduersus ipm
gupiscere dicat & eum
ad gsensu sui adtrahere
affruat. **M** Hoc clavis
dauid. clausu citi' rese
rabit. Quetq; hoim car
ne ab ada. anima aute
a deo habere gstat. s; co
cupiscentia nec ab ada
nec a deo h're null' igno
rat. Cum g' aia carni

iuncta fuit: gupiscentia
 ab ea t'hit. Duas aute ui
 res aie nlls iesse dubitat.
 vna q' corp' uiuificat. q'
 aialitas l' sensualitas no
 minat. illa vo q' iuisibili
 a gteplat' spe. l' mes. l' itel
 les nuciupat. In foz q' ps
 aie q' aialitas uocatur. a
 corpe q' corrupit' aggrua
 tur. z sensib; carnis imer
 sa ab eis obruit. z spū ita
 ha obliuiscit' tm in tte
 nis delectat. Et idcirco ca
 ro appellat' z q' spm gcu
 pūcere affirmat. Supior
 aute uis aie q' spe z mtior
 ho noiat' spū italia z ce
 lestia scrutat. z id' carni
 adūsari phibet. Di' aute
 caro gupūce sic auuis au
 dūe. **D** Quom' p' spe ab
 aia supari. **M** Sic adā ab
 eua. anima nāq; uxor
 spe scribit. caro utriusq;
 ancilla d'. Spe itaq; ipet
 vxori sue p' ratione. aia
 obediāt marito suo. caro
 ancilla famulet' p' opatio
 ne. **D** si uxor ab ancilla
 ulecta maritū ad gsensū
 mali iclmauit. z se cū ea

p' ancilla pōm petrabit.
 sic serpes p' suadens. mlr
 gupūces. uir gsentens
 penis subdit. sic uiste ca
 ro illicies aia gupūcens.
 spe gsentens. simul a gau
 dio excludunt. **D** Quid
 g' faciāt. **M** Sara. f. aia.
 abrahę. i. spūy adheuens.
 carnalia respūes. spū ita
 lia gupūcat. agat' acil
 lā idest carne suā uigi
 lys z ieiunys ad bona o
 pa g' tngat. z sic eis ysa
 ac. i. uerū gaudū nascit.
 quo nō discordes p' sed p'
 hēni pace gcordes ggra
 tulent. **D** Habet incre
 mentū aia. **M** slo q'ntita
 te h' rone. **D** Qualit' nal
 cunt' quidā fatūy dū aie
 rōnales sint. **M** Dū cras
 sior humor in uicioso ma
 ts utero gupit. quodān
 aie in hoc corpusculo habi
 tant. sicut etiā adulti in
 aliq' infirmitate p'uant'.
D Sūt aie ab uero create
 aut creat' cotidie. **M** Is
 oia simul z semel p' mate
 riā fecit ut d'. Qui fecit
 que futura sūt. Postmod

26

In Gp 4 aia compm' p' cod
 de iungo f' p' 5

ante uniuersa p spem disti-
xit. Aie q ab initio sut cre-
ate in uisibili matia for-
mant aut cotidie p spem
z mittunt in corporz effigi-
em ut dr. Pat nris usq in
opat z ego opoz. Et alibi.
Quare sigillati corda. i.
aias. **D** Cum ds sume bo-
ni z sume scs. no n bonas
z scas aias creet. z ipe ppt
obediam ei corpora intrat
omni admiratione z omni
stupore e mirand cur eat
i infnu si illd corpusculu
mox fuit mortuu. **Q**uare
a quo ois bonitas z ois
scitas n n bonas z scas a-
nimas creat. z ipe natu-
ralit desiderat corp itra-
re. ut nos naturalit cu-
pim uiue. Verutam cu
intuerint illd imund z
pollutu uasculu tanta a-
uiditate illud aplectun-
t ut plus diligat q deu.
Iustu igit e ut cu ipsum
sordid uas imo carere q
claudunt. amore dei ipo-
nat eas ds a suo glorio
excludat. **D** Sciunt ali-
quid aie i corpib; itantur

Quare in iohē q aia ei
adhuc i matie xpm sen-
serit aduenire. vñ patet
aias puuloz scia no care
sz p debilitate corpusculi
non posse exce. Dr tñ qd
nulla aia p se ipam plus
q corp sciat. nisi a uiuifi-
cante spu accipiat. **D** Cur
uoxas corp imud de xpra
no hōie natu. **Q**uare de i-
mundo seie gceptu. vñ dr.
Ds pt face mud. de imū-
do gceptu seie. Et alibi
In uiquitatib; gceptu su.
D Cum ho totus i baptis-
mate emundet. z quicquid
bonu pdicet. qm ei sem-
imundū dr. **Q**uare in bap-
tismate uctius z extius
scificat. sz rurū seme ei
p carnis gcupiam conqui-
nat. **D** Cu illa gmetio
nequeat fieri absq delcā-
one carnali z ille ifans
no possit repugnare pa-
rentib; ut puta adhuc
iformat quom e ipe i
imund aut culpe l pene
obnox. **Q**uare hui
pollutōis ppt fide cou-
gu parētes deserit. ob m

iusticia autē p̄me p̄uari
 catōis trāfundit̄ qualibet
 ditario uire i gnatoe pro
 lis. ideo tenent̄ obnoxu
 culpe ade. i q̄ os p̄cauert̄.
 Si quo os mortui sūt. **D**
 Si om̄s in adā mortui sūt.
 quom̄ nascunt̄ uiuū. **M**
 Sic si alicj̄s ad alicj̄ fene
 strā se demōstrat̄ & statū
 reuertit̄. sic hō nascēs q̄l̄
 se demōstrat̄ i mūdo & mox
 i morte reuertit̄. **D** Si p̄ca
 relaxant̄ in baptismo.
 cur baptizant̄ quide eis
 nascunt̄. **M** Si alicj̄ pat
 ta veneno fuit̄ corrupta
 os panes ex ea yfecti sūt
 mortui. Sic adam fuit̄
 massa corrupta & ideo os
 ex eo nati sūt p̄ca corrupta.
 & ideo morte digni. n̄
 sūt i morte redempto
 ris p̄ baptisimū uiuifica
 ti. Sic ergo p̄ntes pro se
 ip̄s sūt in baptisimate
 emūdati. ita filios oportet
 p̄ se ip̄s p̄ morte & in bap
 tismo renouari ut d̄r. Os
 i x̄ uiuificabunt̄. **D** Si p̄g
 nans nisi baptizatur
 p̄dest infanti illa bap̄ti

zatio si ea moriat̄. **M**
 nichil. **D** Non ē fuit
 sedm̄ adam nat̄. & ideo i
 x̄ nō iudicat̄ renat̄. **D**
 Cur nō p̄mittit̄ d̄s quos
 da nasci ut baptizentur.
 aut natos p̄ morte sub
 t̄hit q̄ regenerent̄. **M** Judi
 cia dei abyst̄ m̄ta. ideo oc
 culta. Quāuis causa in
 hys eluceat. cū notū sit.
 qd̄ p̄t̄ elcos fiat. ut uide
 ly cum istos nō tā iūctos
 & pene sine p̄ca uiderunt
 i pena. & se post m̄ta faci
 nora tā iudebitos in gl̄a.
 ubius iubilantes deo ḡ
 tes refant̄. cui gr̄a tam
 m̄tas penas euaserūt.
D Qm̄ pena h̄nt̄ puuli.
M Venēbras t̄m. **D** Nocet
 aliquid infantib; q̄ de illi
 cito quigro. scil; de adul
 tio. l̄ cognatis. l̄ mōache
 l̄ monialib; nascunt̄.
M Nichil oīno si fuerunt
 baptisma ḡsecuti. sic nec
 tritico nocet si fuerit̄
 p̄ fure fuit̄ seminatum.
D Nocet p̄ca p̄ntū filij
 l̄ filioꝝ p̄ntib;. **M** Scrp̄
 tū ē. Pater nō portabit

iniquitate filij. et filij non
portabit iniquitate
patris. Si filij peccatorum in
malis non offenderunt. aut
peccatos filios ab his prohi-
bere non potuerunt. nichil
nocebit peccata alterorum alter
utris. sic nec iohannes nocuit
quod primum patrem habuit. et
rursus non obfuit quod nec
filium genuit. Si autem pa-
rentes filijs vel filij peccatorum
offensum probuerunt in peccatis.
mali sunt cum ipis etiam
non pro illorum sed pro ipis malis
dampnabunt. **¶** Est ergo
ut peccatum ducere cognatum.
¶ Secundum naturam nullum.
secundum ecclesie statutum mag-
num. **¶** Quoniam hoc probas.
¶ Nullum fuit peccatum con-
dere potum. sed quod si preceptum
comedere fuit maximum.
¶ Quare tunc olim sancti pres-
biteros suas duxerunt cognatas.
¶ Caritas apud illos non ex-
tendit se latius quam ad ami-
cos ut dicitur. diliges amicum
et odio habis inimicum. Debu-
erunt ergo cognatorum filias ac-
cipere quibus posset amoris
imperio. Apud nos extendit

se caritas et ad inimicos ut
dicitur. diligite inimicos vestros.
¶ Quia ergo ipse sanguis nos co-
git cognatos diligere. statuit
ut etiam per spiritum sanctum alienorum
filias ducere. ut uxorem inter
nos extraneos sit dilectionis
vinculum quod caritas se dila-
tet per omnem generum humanum.
¶ Quomodo probas peccatum non
esse cognatum ducere. **¶** Licet
duobus fratribus duas sorores
ducere. **¶** Licet. Sororem uxo-
ris mee sit cognata mea
per eius sanguinem. rursus
meus frater cognatus efficitur uxo-
ris mee per meum sanguinem.
Si ergo secundum naturam est pec-
catum. cur ducit meus frater me-
am et suam cognatam. Igitur secundum
naturam nullum est peccatum. sed
interdum quod praeiudicium. **¶**
Non possum intelligere quo-
modo sit illicitum cognatas vel
filias ducere. **¶** Hoc sic
superius secundum naturam non
est peccatum. sed secundum sacramentum.
Sicuti uxor tua est filij tui
mater in carnali cognatione.
sic illa quae eum suscepit de fo-
re fit eius mater in spiri-
tuali cognatione. et ita fit co-

no. l. iij. c. l. iij.

mat tua soror tue uxo
 ris. & filiola tua soror tu
 e filie. Similit' situ alti'
 filia leuanius copat. id e
 fr' sui patris eris. & no licet
 ulli duas sorores aut mu
 lieri duos fr'es accipe. **I**s
 p facimentu tale gungi
 um e penit' illicitu. **D**
 Prop' q facimentu. **M**
 Per carnale gungiui sig
 nificat xpi & ecce gungiui
 Sic em uir uiri gungit'
 vnu cu ea efficitur. ita
 ecclia p comestione cor
 pis x vnu cu ipso & ipse p
 assumptione humane ne
 vnu cu ea efficitur. ut lo
 bit'. Erut duo in carne
 vna. Ego aut i x & i ecclia
 Sic q huana nata a x
 erat aliena q sibi gungit'.
 ita debet femina ee
 ex alia penitela q uir i
 matrimoniu ducit. **D**
 Q'd de gmat' ab; **M** Co
 matrices & filiule ideo i
 copula m' dicunt'. quia
 nob sp'itualit' i facime
 to gungite noscunt'. & in
 dignu iudicad' ut de sp'
 vitali ad carnale descen

dat. **D** licet pl' q vna
 uxoze ducit. **M** Sic xpo
 no nisi vni catholice ec
 clie copulat. sic lege diu
 na uir uire no nisi vni
 muli associat'. vni & pnu
 pres nuptias repetisse
 no legunt'. qd' aute int'
 xanos vna mortua alia
 ducit no e diuinu iustu
 s; ap'licu pmissu. ob inco
 tinentie medicamentu
 ne i fornicatois plabat'
 abyssu. Porro q' t'cio re
 petit' fornicator a sebit'. **M**
D dia mea g' tulate qz
 oia q desiderasti g' tige
 te audire. Eya nobilis
 doctor pocula sp' sc'i tibi
 habude ifusa. g' seruis lar
 git' eructa. & qui ia de p
 latis dixisti de reliqs ecce
 miss' quid sentias insi
 nua. **M** Prmo q sacer
 dotes si bn uixerint exe
 plo. lux sut mudi. si rec
 te docuerit uo. sut sal
 tre. Reliqui uo munit'
 sut fenestre i domo d'ni
 p qs lumie scie splendet
 hys qui sut in tenebris
 ignorantie. Si bn uixerint

Nege

Mo
de trans

ad uerba...

et non docuerit. sicut carbonis ignis. qui ardet et non lucet. Si bene docuerit et male uixerit. sicut ardens candela. que alijs lucet et sibi met cera liquefere deficit. Ite capana de que alij dulcis sonus reddit. et ipsa assiduo pulsu attrit. Si autem nec bene uiuit nec docet. sicut fumus qui igne obfuscat. et aciem oculorum reuerberat. De hys dicitur. Stelle non luxerunt ideo de celo ceciderunt. **Q**uid dicitis de mundi contemptoribus. scilicet de monachis et alijs huiusmodi religiosus. **S**i positum suum religiose uiuendo impleuerint. cum domino iudicentur. **S**in autem. miserabiliores erunt omnibus hominibus. quia huiusmodi nec seculum nec dominum. De hys dicitur. Descendent in infernum uiuentes quia scietes. **Q**uid sentis de mulieribus. **P**ars boni. De peccata enim uiuunt. de rapina se uestiunt. inde possessiones conueniunt. exinde beneficia redimunt. De hys dicitur. Defecerunt in uanitate dies eorum: ideo uanitas dei ascendit super eos.

Quid dicitis de mercatoribus. **P**arua. scilicet fraudibus puris lucris de pene que huiusmodi acquirit. **N**one facit loca frequenter uisitat. deo libenter sacrificat. elemosinas dant multas. **H**ec omnia ideo faciunt ut res suas deus auget. et habita custodiat. et per hoc recipiunt mercedem suam. De hys dicitur. **Q**uid dicitis de multitudinem diuitiarum suarum. ut oves in inferno ponunt mors depascet eos. **Q**uid dicitis de uarijs artificibus. **P**ene omnes peccant. scilicet quicquid faciunt cum maxima fraude agunt. De hys dicitur. Non sunt tenebre. et non est umbra mortis ut abscondant ibi qui operantur iniquitate. **H**abet sperem uoluptate. **N**ulla. Tota namque intentio sunt inuoluptate sathane. De ipis dicitur. Dominum non cognouerunt illic trepidauerunt. ideo deus spreuit eos et deus subannabit eos quia derisores derident.

no de
transp.

de milibus

D d' d' d' de publice penitentibus. **M** foli dice penite-
 tib; s; d'ni irridetib;. Deum
 eteru deridet. se ipos decipi-
 ent. q; letant cu male fece-
 rint z exultat in reb; pesti-
 mus. Cu hoies occidunt ca-
 tat. cu adultant extat. cu
 puuat aut saclegum
 petiant cachinnat. Inpe-
 nitentia gstituti diuisa fer-
 cula qruo. uarys poculu
 iebnari gestuit. z oib; de-
 licys pl' q; aly defluat. De
 hys dz. Dabit d' in carne
 eoy iune. z igne iertigui-
 bile. **D** d' de fatuis. **M**
 Int pueros reputant. me-
 li' eni face nesciut. z ideo
 saluant. **D** d' de agricol:
M Ex magna pte saluaf.
 qz simpli uiuunt. z plm
 dei suo sudore pascut ut dz.
 Labores manuu qui ma-
 ducant bi sut. **D** d' de
 puulis. **M** Qui quot no
 loquetes ut sut teretes.
 dutaxat baptisma gse-
 cuti saluant ut dz. Tali-
 um e eni regnu celoy.
D qnquenes z sup. qui
 dam peunt quida salua-

tur. **D** ut uidet pauca ff
 qui saluant. **M** Arta e
 uia q; ducit ad uitā. z pau-
 ci abulant p ea. Tamen
 ut coluba pura gna eli-
 git. ita xpc elcos suos de
 hys omib; genib; laten-
 tes colligit. qui etia quol-
 da de genie latnu assuit.
 sicut enun qui sut ei.
 p quib; etia sanguinem
 fudit. **D** Cu scriptum sit
 xpc p impijs mortuus e.
 z gra dei p oib; gustauit
 morte. profuit mors ei
 ipys. **M** xpc p solis electis
 mortuus est. qui tē erāt
 ipy. qz i infidelitate posi-
 ti. pro oib; aute dic. i. de
 oib; gentib; de omib; lin-
 guis. z no solu illi tepis
 s; pro oib; futuris. z pro
 hys qui erāt in inferu
 clauis. ut dz. No su mis-
 sus nisi ad oues q; ptert.
 domi isrl. domi israhel e
 regnu deu uidentiu. i. a
 geloy. oues q; ptert sut
 elci. **D** s uenit xpc sua
 morte redime ut dz. Ani-
 ma mea pono p ouibus
 meis. Jm hēs. p eis rogo

nō p mūdo. Et itē. Dilex
isti eos an gstitutoez mōdi.
De hys dicit. Hic ē sanguis
mīs qui p multis effūdīt.
Nō dicit p oibz. Nichil con
tulit reprobo mors xpi n̄
iustā dampnationē. Et ta
li n̄ etiā pro ipis mortu
ē. Omnis enī miq̄ ab itio
mūdi gsensert in nece x.
vñ dicit. Venient h̄ oīa sup
gnationē istā. s. maloz.
D Cū xpc sit p̄a mīa. et
miseratōes ei sup oīa opa
ei. qui uenit uocare non
iustos s; pccōres. cur nō ē
eoz miseratus. **M** xpc ē
sup eos misericors qui se cog
noscut miseros. impij at
putāt se iustos. idō non
uocat eos dō. ut dicit. Nō mi
seris oibz qui operant in
iquitate. Et cū ip̄e sit su
ma et p̄a iusticia. si sup
mīb̄ dyaboli flectet mīa
eēt iust. Ergo iustis ē
mīa. ip̄is iusticia. Porro
miseratōes ei sup oīa o
pa eius. qz solem suū fa
cit oriri sup iustos et iust
tos. et pluit sup eos et pas
cet eos. **D** Possūt aliqui

110
bz signis int̄ nosci boni
et mali. **M** Possūt. Iusti
nācp sibi boni gscij et de
futura spe etiā sūt iustū
hylares. ocli eoz qdā grā
tuitantes. in icessu mo
desti. de habūdantia corde
dulces in ūbis. **M** Alii autē
de p̄ua gscia et cordis ama
ritudine sūt vltu nebu
loso ūbis et fcis instabiles.
risu imoderati. tristitia
mordacis. in igressu item
pati. scilz modo tardi. in
festini. venenū qz corde
gerūt. nūc amaris. nūc
in puris dictis effundit.
D Si i morte xpi pccā sibi
remissa sūt. cur baptizā
t. **M** Pccā p morte xpi re
laxant. si in fide xpi bap
tizant. **D** Q̄t modis re
laxant pccā. **M** Septē. **D**
Quibz. **M** Primo p bap
tizā. Secōdo p mīrū. Tercio
p gfectionē et p p̄uā. ut
dicit. Confitebor in iusticia
meā. et tu remittis impieta
tē m̄. Quarto p lacrimas ut
dicit. Si qui lugēt qm̄ ip̄i
gfolabunt. Quinto p ele
mosinā ut dicit. qz sicut aq̄

110

extinguit igne. ita etiam ex-
tinguit peccatum. Sexto per in-
dulgentiam in nobis pecca-
tis ut dicitur. Si dimiseritis
hominibus et propter nos dimittet
vobis. Septimo per caritatis
opera ut dicitur. Caritas operatur
multitudine peccatorum. **¶** **¶** **¶**
valis gratia. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Quantum baptis-
mus. Sicut enim in bap-
tismate originalia. ita in
gratia veniunt peccata ac-
tualia. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Est et iudicium.
¶ **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Duo sunt iudicia dei v-
ni hic per gratiam. Aliud in
ultimo die per examinati-
one in quo ipse deus iudex.
diabolus accusator. homo reus.
In isto vero sacerdos et vicarius
iudex. homo et accusator et re-
proba est sua. Quia hic iu-
dicat. non ibi accusat ut
dicitur. Non iudicat deus bis in
vni. Et alibi. Si nos in
ipsos iudicarem non utique
iudicarem. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Valet pe-
nitentia et elemosine. si non
deserunt peccata. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Sicut
omnia medicamenta non valet
ad sanandum vln. quindiu
firum fuit infirum non fer-
rum extrahatur. ita omnia bona

facta non proderunt. nisi peccatum reli-
quitur. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
facit peccatum ser-
uus est peccati et nemo potest ali-
enium servum facere liberum.
¶ **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Proderunt bona facta ma-
lis. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Pro omnibus qui fecerint
bonis recipiet homines retri-
butione. siue in hac vita
siue in futura. In vita hac
ut dicitur. de diuitie. Recepit
bona in vita tua. In fu-
turo ut dicitur. Centuplum
accipietis. Ita eorum de-
obis qui fecit homo malum pu-
niet. aut in hoc seculo aut
in futuro ut dicitur. Ante dei
ultimum nichil unquam tulerit
ultum. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Igitur aut ipse homo
punit penitendo. aut deus
vindicat puniendo. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Cur cessat deus iudex le-
galia sacrificij cum non au-
ferret peccata. **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶** **¶**
Ne ydolis
imolaret que ritum in
egypto didicerat posita.
ideo et statim tempore circum-
duxit eos per hennu. ut
hunc more obliuiscerent.
Et propter aliud. Sicut iu-
daitus populus erat figura
inno vmbra xani populi.
ita in eo debuit procedere

Handwritten marginal note or flourish.

uim ueri sacrificij ut i pal
chali agno l' rufa vitula
l' hyrcu. Post q' aute spe
uitas benedictione dare
uente qui lege dedit un
naticis hostijs sine ipo
sunt. z singulare sacrificiu
q' auferet p'ca se ipm of
feres instituit. **D** Cui ho
mines no colent nisi u
nu dñi ab uicio. unde ce
pit ydolor' culture sup
sticio. **M** Apd babel tur
ris gyganticu exorta
legit' cui altitudo. lx.
q' tuoz stadior' fuisse re
fertur. In q' prin' rex
mudi hui' noie neroth
z postea uiuus reg'uit.
qui patri suo belo yma
gine facies cunctos sibi
subiugatos ea adorare
ipauit. R'ue post alij i
mitati caris suis aut
ppotetib; regib; mortu
is ydola fecerit q' uulg'
colere copulest. ut cre
tenses suo regi wuu. et
athenienses cetropi. la
tinu iano. romani ro
mulo. **Vn** d'. Timor p'
m' duxit i orbe deos.

Unde ort
e ydolatrie

demonos uo formulas in
trabant z pplm p' g'ntia
seductes ludificabat. **D**
Vbi fuit babel. **M** In loco
q' nuc e magna babiloni
a q' de late z bitumine
ostruxit. semiramis regi
na ut late igni bitumine
aque resisteret. Cui' longi
tudine z latitudine p. lx.
miliaria d' extendite.
q' uiri uo latitudine. l.
cubitoz. altitudine. c. l.
extruxisse cubitoz fert'.
In hac ciuitate ydolatria
cepisse phibent. In hac z
anti xpe nasa fert' ut d'.
De babilone colub' exiit.
qui totu mudu deuorab'.
D Prodest iherosolimam
petere aut alia sac' loca
muisse. **M** Meli' e pecuni
a cu q' ituri sit i paupes
expedere. Si qui aute a
more xpi accensi l' scoz.
g'one p'coz fra. z de pecu
nia p'p' heditate l' p'p'o
sudore acquisita uerint.
z se in itinere apd g'grega
toes scoz orduz g'grega
u'nt. q' m' dauerint. z de
reb; suis ipis l' alijs pau

pib; iptaunt laudadi se
 qz helenā atq; eudoxia
 laudant q̄ hęc fecerūt.
Si q̄ v̄ p̄t̄ curiositate
 v̄ laudem ad sac̄ loca t̄n̄t
 cur̄t. hoc ī m̄cedē recipi
 unt q̄ amena loca aut
 decora edificia uider̄t ul̄
 laudē q̄m̄ amauēt. **S**i
 qui at̄ pecuniā p̄ lucrū
 aut p̄ fraude aut p̄ rapi
 nā aut p̄ opp̄sionē coa
 ceruatā preer̄t. ita deo
 v̄ sc̄is accepti er̄t sicut is
 q̄ filiū corā p̄re suo imo
 lat̄ & sic cruentis māib;
 ad eū ueniat. **D** **C**ur
 ds̄ nō ḡcessit hōi ut sup̄
 to cibo saltim p̄ sept̄ia
 nā possit carē illo. **M**
Fames ē vna de penis
 p̄cc̄t̄. homo sic erat crea
 tus. ut si uellet sine la
 bore b̄s uiuēt. Post q̄m̄
 at̄ cecidit nō nisi p̄ labo
 re redire p̄t̄. potuit.
Qui si fame & sitim f̄
 ḡ & cetera incommoda non
 sustinet laborare noll;. **&**
 sic semp̄ extorris a reḡ
 no maneret. **I**ndidit
 ḡ er̄t fame ut hac ne

cessitate coact̄ laboraret.
 & ad et̄nā hac occasione
 redire queat. **E**t hoc t̄m̄
 de el̄tis accipe. nā repro
 b̄ oīa ad penā sūt. **D** **E**t
 hōi t̄m̄ uīte p̄stitit̄.
 & si p̄t̄ hūc excedē uiuē
 do. v̄ p̄uenire moriēdo.
M **U**nicauiq; statutū est
 a deo q̄m̄ diu uiuē debe
 at ī hoc sc̄lo ul̄t̄. q̄ue t̄m̄
 nū nō p̄t̄ hō uiuē v̄ unū
 moritū. **V**n̄ d̄. **C**onstitu
 it̄ t̄m̄inos eī qui p̄t̄ ui
 uē nō potest. **P**̄t̄ aut̄ mul
 tis modis ante uenire.
 siue ī arma siue ī besti
 as ruendo. siue veneno
 v̄ laqueo uitā p̄torque
 do. aut flāmis v̄ undis
 insiliendo. sic mercen
 nari; p̄uis morib; p̄t̄
 efficē ut nō solū mer
 cede p̄uet̄. uerū etiam
 ante p̄d̄m̄ temp̄ ex
 pellatur. **D** **P**roba. **M**
Ds̄ eduxit filios isrl̄
 de egypto ut daret eis
 terram p̄missionis. q̄m̄
 p̄t̄ peccata nō sūt ad ep̄
 ti. **S**̄ ante q̄ illuc p̄uei
 ret it̄ ī deserto p̄t̄iati.

no.

no.

D Peccat iudex si reos pu-
nit. **M** Immo peccat si no
punit. **V** iudex e enim iu-
dex. **I** hoc ipm gstituit. **D**
Peccant mīstrī. qz iudici-
bz iussu regis dāpnatis
suppliciu infert. **M** **H**im-
me s̄ potē lauāt manus
suas in sanguine pccōz.
D **Q** in criminibz sunt
dephensi z a iudicibz ad e-
culeū v aliud supplicium
dāpnati. z in ipō mortis
articulo penituerūt
ē spes aliqua de illis. **M**
Magna. **Q**uidā enī p ip-
sū suppliciu purgantur.
z ut latē in cruce saluant.
quidā orōibz scōz. de peni-
libant. **D** **Q**ue cā est qd
pueri meli possūt que
qz discere qz senes. **M** **R**a-
aia adhuc in ipis noua
ē. z ad vniūsa curiosi. i
senibz vō cotidiano usu
v auditu ē sens⁹ optus
z p multas cogitatōes
attenuatus. **D** **Q** ue-
nit archa testamenti.
M Imminēte iherlm exa-
dio a babilonis. ienu-
as ex pcepto dñi gdidit

ea in sepulch⁹ moysi cū ah-
is pphs. **H**ec tpe nouissio
ab helya z enoch profere-
reuelante dño. **D** **C**ur no
possit iusti signa in hoc
tpe face sic oī fecerūt. **M**
Nullus unq scōz fec signi-
s̄ ds p eos fecit qui niti il-
loz pcedit ut dī. **T**u es
ds qui facis mirabilia so-
lus. **P**orro olim p incredi-
los visibilia sig p multos
fecerat. dū corpa langu-
da sanauat. Nam maio-
ra s̄ spūalia p eos peto
dū aias varijs modis la-
gudas curat. **I**nt dū autē
dū necesse ē extiora sig
p suos agit. int dū autē
p reprobos. s̄ tñ pē elcos
mira facit. **I**deo vero exte-
mo tēpore penit signa
ab ecclia subtrahunt ut
iusti magis p tēptatōes
plati habundanti ienu-
nent. **D** **I**ntelleuerūt pph
qd vel q scripserūt. **M** **I**ntel-
lexerūt. **D** **Q**uare tunc
ita obitare z no māifesta
sua scriptis tradiderūt.
M **N**o debuerūt. **C**emētari-
namq ē gstruere. **P**ictō

luctores
tunc qd p
meda
de publico
si no p

Vlo

alm

ris uo pinge. Patarche
 itaq; qli designatu locu
 ecclesie figuris foderut
 pphie fundamta ei' scptu
 ris posuerit. apli parie
 tes pdicatorib; extruxerit.
 illoz scqtes expositioib;
 depinxerit. **S**z s' sac scpta
 n' e' n' filius dei scpta. qui
 bz mat' ecc'a p' clauem da
 uid ap'it oia clausa. **N**o
 filij aut' tui foris uidet
 z no' itelligit. qz n' amat
 nec credit. **C**um septu
 agita tr'nlatores hebrei
 fuerit. cur alit' tr'ntulerit
 qm' pphie scpserit. **S**ac
 scptura duob; modis itel
 ligit. hystorice z allego
 rice. **P**rophe q' hystorice
 sensum g'xerit. **Lxx.** au
 te uiri z ipi pphie allego
 ricu' sensum tr'ntulerit.
Habeit hoies custode'
 anglos. **V**nicuiq; ge
 ti uniuicq; ciuitati p'sit
 angli. qui uia legis mo
 res iuste dispelat z ordi
 nat. **V**naqueq; s' aia du
 i corp' mittit. anglo co
 mittit. qui ea semp ad
 bonu' mittet. z oia opa

ei' deo z anglis i celis re
 ferat. **C**um ds oia sa
 at z scia angli in eo omnia
 cernat. quid pt eis refer
 ri q' nesciat. **A**ngli ac
 tus nros coangelis nar
 rare / no' e' aliud q' de no
 stro p'f'u in do g'ratula
 ri ut dr. **G**audium e' an
 glis dei sup vno p'ore
 p'niagn agente. sicut e'
 cont' illoz g'itari e'. de
 nris male gestis idigri.
Sut uigri in tra cum
 hys quoz custodiunt. **C**
 Cum op' fuit i auxilium
 uenit maxie cu' p'ib;
 iuitati fuit. **N**o eni' est
 mora uenendi i mom
 to de celo ad tr'as. z iteru'
 ad celu' relabi possunt.
 qui cu' ad nos descendit.
 gla' itina no' fraudant.
 qz semp uidet facie' p'is
 quocq; mittant. **Q**ua
 ut apparet hoib;. **I**n
 for' hois. **H**o etenim cum
 sit corporeus no' pt uide
 spm. p'p'ea assumit cor
 p' de aere ut ho possit au
 dire z uide. spm autem
 corp' magis e' uisibile q'

palpabile. nō tñ oibz ui-
sibile. nisi hys solumm
quibz se volūt demonstrare.

D Sūt demones hoibz i-
sidiantes. **M** vnicuiqz vi-
cio p̄sūt demones q' sub
se hñt innumabiles qui
aīas iuxter ad uicia illi-
cūt. & mala hoīm suo p̄n-
cipi cū magno cachino
refert. Si quis tñ illoz
ab aliquo iustoz pugnā
vincitur. mox ab anglo
custode ei' in abyssum re-
trudt. nec apli' cū aliq
scōz aggredi p̄mittit.
q̄muis alius a p̄ncipe de-
monū in locū ei' subro-
get. Sic enī a dya' vict'
mox a p̄adyso ē eiectus.
ita cum quis demonū
a scis supat. ḡfelli ḡfus
in tartaria dampnat.
Hy sepi' corp' de crasso a-
ere sumūt palpabile q'
magis possunt fallere.

D Possūt obside q̄s volūt.
M grege porcoz trare
non potuerūt nisi p̄mul-
tū. q̄nto min' hoies. Ali-
qñ corp' scī vñi obsident.
illi ad coronā. sibi autē

ad penā. Maloz autē ani-
mā semp' obsidet. n̄t dū
corpa v̄xat. Corp' hoīs
in baptisinate ut tēplū
sit spū scō oleo & cōsmate
dedicatur vñ d̄. Tēplū
dei scī ē qd' estis vs. **I**g'
hoc tēplū semp' aut sp̄c
scs aut imund' sp̄c inhi-
tat. **D** Qd' valet olei vuc-
tio ifirmis. **M** peccata g'
fella & nō itata. l' cotidia-
na p̄ hāc vunctione relax-
ātur. ut d̄. Si de peccatis
p̄niam nō egit. ista vuc-
tio nō solū nichil p̄dest.
s; & multū obest. **D** p̄dest
p̄na in extremis. **M** Q'
p̄ca sua usq; ad mortē pe-
nitē differit. nō ip̄ p̄ca.
s; p̄ca eos deserit. qui eos
diutius seruos hñe no-
lūt. Qui tñ ex corde peni-
tēt. etiā in ip̄a mortē mi-
seriam inueniēt. sic lat'
i ip̄o mortis exicio ut d̄.
Quacūq; hora i gemue-
ris saluus eris. **D** Vñ
d̄ mors. **M** Ab amaritu-
dine. l' a mortu vetiti
pomi. vñ mors ē orta. Et
autē tres mortes. matu-

ad quid extrema vinctio p̄fit

ra ut infantū. ac ba ut
iuuenū. naturalis ut
senū. **D** Cū p̄ta in bap-
tismate dimittant. & c
mors sit pena p̄ci. cur
p̄mittit post bap-
tisma d̄nari. **M** ut possit
p̄ x̄ pati & magis corona-
ri. Est etiā & aliud. Si i-
mortalitas corporū i bap-
tismo daretur nō pro do-
s̄ pro hac immortalitate
ad bap-
tisma ab oib; festi-
naret. & sic illis ad reg-
nū reuēt. **P**cc̄m ḡ d̄s
in bap-
tismo dimittit. pec-
cati penas nō remittit.
ut iusti p̄ fidē ambulet.
p̄ opationē se exercent.
donec mors a uita absor-
beat. **D** Dimittūt p̄ta
reprobis in bap-
tismate.
M Dimittūt. s; cum ipi
post in ead p̄ta relabu-
tur q̄ dimissa erāt etiā
i eos reuoluunt. ut d̄.
Omne debitū dimisi tibi
& mox subdit. t̄didit eū
torzorib; donec redderet
unūsum debitū. **D** Cur
p̄mittit eos d̄s ad bap-
tisma ad alia sacramenta

accede. cū eos sciat ab
hys deficere. **M** Propt̄ e-
lōs ut d̄m ē ut trahat
eos exēplo. **D** Que est
blasphemia sp̄s que nō
remittit neq; i hoc se-
cū i futū. **M** Impeniten-
tia & diffidentia. In sp̄u
sco dat̄ remissio p̄cc̄oz. **Q**
ḡ de gr̄a sp̄s sc̄i diffidit
& nō penitet. hic blasphe-
mat sp̄m sc̄m. & hoc est i-
remissibile p̄cc̄m. **D** Flo-
ret bonus si occidantur. l̄
subita morte moriantur.
M Nichil penit. Non etiā
subita morte moriunt.
qui se semp cogitauerūt
mortuos. Sive ḡ f̄ro
imolent. sive a bestiis
dilacerent. aut flāmis l̄
vudis inergant. aut
suspendant. aut i rota
frangant. l̄ quoz i for-
tunio moriant. semp ē
p̄clara in sp̄u sc̄o mors
iōz ei ut d̄. q̄cūq; mor-
te morit̄ iustus. iusticia
ei nō aufētur ab eo. & ta-
lis mors nō obē. imo mil-
tū eis p̄dest. q̄ si q̄d p̄ci
ḡxerunt p̄ humanā

fragilitate relaxat p mor-
tis acerbitate. **D** Prodest
malis si diu ~~ducat~~ ~~flet~~
~~is~~ decubant in lectis ante
q̄ moriant. **M** **fluchil.**
Quacūq; enī morte mo-
riant mala & subita mor-
te moriunt. qui i dño n̄
moriunt. & qui nunq̄
cogitauerit se mortuū.
& idō mors p̄dōz pessīa.
D Obest uitis aliquid
si cimitio ecclie nō sepe-
hant. **M** **fluchil** proorsus.
Tot nāq; mūd' est tem-
plū dei q̄ dedicatū ē sa-
guine & siue i cāpo siue
in silua. l' in palude. ul'
quis loco sepeliant. l' p̄-
iciant. l' a beluis deuorā-
t. semp in gremio ecclie
e ḡtuent. que p̄latitu-
dine t̄re diffundit. **D**
Confert aliquid eis qui
i sac̄tis locis tumulan-
tur. **M** **p** quosdā iustos
loca sac̄rant in quibus
tumulant. qui autē in
penis sūt in hoc p̄dest
q̄ eoz corpora i sac̄r' lo-
cis sepeliunt. q̄ eoz p̄ci-
bz adiuuant. quib; p se

pultura sociant. & i h
etiā p̄dest. q̄ cū illoz am-
a ibi quenuit de monu-
m̄tis ad moniti pro eis
dño p̄ces effundit. **D** **p**
dest malis si i sac̄to loco
sepeliant. **M** **immo ml'**
tū obest i eis p̄ sepultu-
ra iungūt. a quib; loze
p̄ritum disiungunt.
m̄ & mlti legūt sepe p̄
demonēs effossi & a sac̄s
locis lozi p̄iecti. **D** **loze**
te faciat d̄s bone doctor
a malis. & tūib; eth̄eis
societ te i ast̄s. **Ante lib'**
I **Am** inumeris. **ij. d.**
I **ydre** captib; p̄cis.
alijs renascētib; pro ev̄.
eya lux ecclie arripe gla-
diū tue nobilis lingue.
& siluā q̄stionū i qua er-
ro succide. ut liceat in
errabundo p̄te ad capū
scientie exire. & q̄lit' cir-
ca morientes agat euol-
ue. **M** **Sicut** spons' cum
multitudine militū ad
suscipiendā sponsā uenit
& eā cū cantu gaudens
adducit. ita cū uult' i ex-
tremis agit angl's sui

no.

custos cū multitudine
 angloꝝ venit. & aiā ei
 sponsa xpi de carcere corpē
 tollit. & cū maxio dulcis
 sine melodie cantu. & i
 menso lūe ac suauissi
 mo odore ad celeste pdu
 cit palatū. in spiritale
 paradysū. **¶** Est hic pary
 sus loc⁹ corporeus & vbi
¶ Nō est hic loc⁹ corpalis.
 qz spx nō hītant in loc⁹
 s; & spūalis boꝝ mansio
 q̄ eterna sapia p̄fec ab
 initio. & ē in intellectuāli
 celo ubi ipa diuitas q̄l
 ē facie ad faciem ḡtuet.
¶ Pducunt ōs illuc aīe
 iustoz. **¶** P̄fcoꝝ at aīe
 cū a corpē eximūt moy
 illuc itroducūt. **¶** Qui
 sūt p̄fci. **¶** Quib; p̄cep
 ta non sufficūt. s; plus
 q̄ p̄ceptū sūt faciūt. ut
 moꝝ. moꝝachi. uirgine.
 martyriū & uirginitas.
 & scli abrenūtiatio n̄ sē
 p̄cepta. s; diuina ḡfilia.
 Ideo qui hoc faciūt regnū
 celoꝝ q̄ hēditario iure
 possidebūt ut dicit. Cū de
 derte dilectis suis sōpn.

ecce hēditas dñi. Iusti at
 in quibusdā mansionib⁹
 adhuc differūt. De hys
 dicit. ut illis p̄ficiat ad ho
 noꝝ nobis autē ad salu
 te. **¶** Q̄ sūt iusti. **¶** Q̄
 p̄cepta dei iplent sine q̄
 rela. hys a corpib; exuti
 i tērenū paradysū & poci⁹
 i aliq̄ spiritale gaudiū
 ab angelis pducunt cū
 spx in lotis corpālib; non
 habitare credant. Est q̄
 dā ordo iustoz qui ip̄fec
 ti dicunt. qui tamen ōs
 in libro dei scribent. ut
 sūt gūgati qui mortuꝝ
 p̄ iustis in amenissima
 hitacula recipiūt. Ex
 hys multi ante diē iudi
 ciꝝ p̄ab; sōꝝ & eleis uiuē
 tū in maiore glām su
 munt. ōs post iudiciū
 anglis ḡficient. Et qui
 dā de electis quib; multū
 deest de p̄fōne qui cū
 na sua differēt penite.
 hys sic p̄cans filius ser
 uo t̄det ad vapulandū.
 ita a s̄is angelis demo
 nib; p̄mittunt ad pur
 gandum. qui tū nō pl⁹

Qui dicunt p̄fci

Qui dicunt iusti

eis nocte poterit qm ipi p
meruerit. aut qd sei an
geli pmittunt. **D** Qd pō
eē p qd hy libentur. **M**
Mille. elemosine. orōnes.
aly py labores profūt hy
maxime si ipi viuētes hoc
alys fecerit. Et qdā ex hys
vii. die. aly. xix. aly annū
sario. aly post multū tēp
libabunt. tūc post iudici
um dō cū supdōis anglis
coecit. **D** Cur magis a
gunt hy dies. **M** Tria z
iiij. fuit. vii. p tria fides
trinitatis. p. iiij. hō gstat
ex. iiij. elementis itelligi
tur. Aīa hō etiā tres vire
q̄ ē rōnalis. concupiscibilis
nascibilis. z omne tps. vii.
dieb; euoluit. Agit q̄ z
vii. dies ut quicqd aīa i
tūz suis virib; p. iiij. q̄li
tates corporis in fide trini
tatis in. vii. dieb; hō tēp
ris q̄ septiforme spm
quē in baptismo suscep.
quicquid peccauit relax
etur. Triginta p tria z
decē surgunt. p tria no
ua lex p̄t fidem trinitati.
p decem vetus lex p̄t de

caloxū intelligit. xix. eti
ā dieb; oīs mīs labit. Agi
tur itaq; tōtesm̄ ut q̄cqd
hō in mīs; i noua l̄ veti
lege deliquit delect. Annū
ē xpe ut d̄. Annū accep
tabile d̄no. menses sunt
xii. apli ut d̄. Benedices
corone anni benignitati
tue. Solis cursus post an
nū. lune recedit post me
sem. Agit q̄ annuierari
ut q̄cquid q̄t solē iusticie
tō ē xpm. z lunā ei ecclia
z doctrinā aploz qui sūt
mēs boni aīa egit venut
tat. **D** Qd ē purgatori
ignis. **M** Quibusdā ē
purgatio i ista uita trua
at corpis. quos eis male
ifert. Aliquib; afflictioēs
carnis q̄s sibi p ieiunia
p uigilias p alios labore
ingerūt. quibusdā uero
curoz l̄ rerū amissio. qui
busdā dolores l̄ egritudo. a
liquib; victus z uelitus
egestas. quibusdā mortē
ipsius acerbitas. Post
mortē autē purgatio e
rit. aut nimī calor. aut
magis rigor frigiditatis.

aut aliud quolibet gen^o
 penar. De quibz tamē mu-
 nimū maius ē q̄ maximū
 q̄ i ista uita excogitari p̄t.
 Dū ibi sūt positi m̄dum
 apparet eis angli l' alij sc̄i
 i quoz honore alicqd̄ i hac
 uita egerit. z aut auram
 aut suauē odore. aut alicq̄
 solamē eis i pendūt. usqz
 dū liberati introibūt i au-
 lā q̄ nullā recipit macu-
 lā. **D** Quali forma sūt
 ibi positi. **M** In forma cor-
 porū q̄ hic gesserūt. **D** z
 de demonibz q̄ eis corpa
 de aere dēt in quibz cru-
 cient. **D** Cum corp' sit i-
 sensibile z p se nichil pos-
 sit opari nisi qd' aīa per
 illud opat quasi p' instru-
 mentum. qua ratione
 dāpnant. **M** Cū hoīes
 inuicū suū oblidēt p' uē
 edificia sua destruant l'
 icendūt. postea ipm̄ exci-
 ciati m̄terimūt. ut de
 amissis rebz doleat i aīo.
 z de illatis uulnibz i cor-
 poris exicio. Corpus est
 aīe uestimentū ul' habi-
 taculū q̄ qz gcepto crea-

toze dilexit destruit. z
 cū ea gburit. ut z de sui
 z habitaculi l' uestimentū
 incendio crucietur. **E**t
 z aīe instrumentū. nō q̄le
 ē fiducine tybra l' carpe-
 tatio ascia s; ita ei ad-
 unat. ut quicqd' egerit
 aīa z corpus fecisse dica-
 tur. z ideo iuste cū ea dāp-
 nat. **D** Quot aīe pue-
 nūt ad celū. **M** Quot
 angli ibi remanserūt.
 que singule singlis or-
 dinibz angloz associa-
 bunt. put m̄tis a dō dis-
 cernūt. **D** Satis mi-
 chi fecisti de hys. nūc dic
 q̄lit agat circa maloz
 exitū. **M** Cū mali m̄
 extremis sūt demones
 cū magno strepitu con-
 globati uenūt. aspectu
 horribiles. gestibz terri-
 biles. qui animā cū pua-
 lido tormēto de corpore
 excutiūt. z crudelit' ad
 inferni clauit' p' trahūt.
D Qd' ē infernus l' ubi.
M Duo sūt inferni. sup-
 or z infior. Supior infima
 pars hui' mundi q̄ ple-

No.

J.

Sequitur de penis Inferni

na e penus. Nam hinc exu-
dat nuni' estus. magnu' f-
g' sitis. fames. varij dolore
corpis. & uba animi. timor
& veretudina. De hoc dicitur. Educ
de carcere hoc e de infno aiam.
.i. vitā meā. Infior at loc
spiritual ubi ignis iertu-
guibilis e de quo dicitur. Erui-
ti aiam meā ex infno in-
fiori. qui sub tra e dicitur ut
sic corpa ptantū sup tra
i inferno sepeliantur. vt
de diuice dicitur. Sepult' e in
infno. in q noue spales
pene ee legunt. **D** Que.
N Prima ignis qui ita
semel e accensus. ut si to-
tū mare iflueret no exti-
gueret. cui' ad dicitur sic istū
matialem vincit igne
ut istū pictū igne ardet
& no lucet. Secda e. utolera-
bile frigus de quo dicitur. si
igneus mons imittet'
in glaciem uertet'. De hys
duab; dicitur. Flet' & stridor de-
tū. qz fum' de igne exci-
tat fletū celoz. frigus' str-
dore dentū. Tercia vmes
imortales. i. serpetes et
dracones visu & sibulo hor-

ribiles. q' ut pisces in aq'
ita viuūt in flama. Quar-
ta e fetoz incopabilis. fla-
gra cedentū. ut mallei e-
rū patientū. Quinta se-
uissime acbitatis flagel-
la q' no filijs s; neq'illime
pant seruis. Sexta tene-
bre palpabiles ut dicitur. terra
tenebrāz ubi nullus ordo
s; sempitern' horror iha-
bitat. Septima ofusio p-
catorū q' omnia ibi oib; pa-
tent & se absconde no va-
lent. Octaua horribilis
visio demonū & draconū.
quos igne scintillante vi-
dent & miserabilis clamor
fletū & insultantū. No-
na sūt ignea vincula qui-
b; singulis mib; ofingū-
tur. **D** Quare tot mise-
rias patiunt'. **N** Quia
glortū noue ordinū an-
glorū neglexerūt. uiste no-
ue tormentis addicti me-
rebūt. Et qz hic igne con-
cupiscentiaz exarserūt.
uiste ibi in igne ardebūt.
Qua uo frigore malitie
hic riguerūt. uiste ibi pe-
nali frigore stridebunt.

No.

dicunt nāq; exti' igne tā
de ut frū in fornace. ite-
rius frige ut glacies in
hyeme. ut dicitur. transeunt
ab aquis niuum ad ca-
lore niuum. et q; iuidia
et odium hic eos ut vmes
conrosent. nūto eos ibi v-
mes mordebt. **Q'** autem
hic fetore luxurie dulci-
ter delectant. iuste ibi p
putrido fetore atrociter
cruciant. **Et** q; hic disci-
plina recipe noluerūt.
et cū hōib; flagellari nō
meruerūt. ideo ibi sū cel-
satione loris tunduntur
ut dicitur. sūt p̄pata blasphematorib;
et peccatores mal-
lei stultoz corpib;. **Q'**a
hic tenebras uicioz ama-
uerūt et ad lucē x̄ venire
noluerūt. ideo horridis te-
nebris ibi obscurabun-
t' ut dicitur. In etnū nō ui-
debt lucē. **Et** q; hic p̄-
cata q̄siti despererūt que
facē nō erubuerūt. ideo
oib; ibi nudis et aptis p̄-
petuo confundēt. **Q'**uia
hic bona uidere et audire
dedignabant. ibi iuste

69
tribuli uisu et miserabi-
li auditu replebuntur.
Et q; hic p̄ singula uicia
erāt diffusi iuste erūt
ibi p̄ singula m̄b; cathe-
nis gstricti. **Optāt** mori
et mors fugiet ab eis. **D.**
Qualit' sūt ibi positi.
¶ Capita eoz sūt deorsū
uersa. dorsa ad iudicē ver-
sa. pedes sursum erecti. un-
dique in penas disteti. **D.**
Heu qd̄ vincit natus ē
hō. qui tali plectit sup-
plicio. **¶** Quid fles. **Q'**d
lacrimas. **D**yabol' tū et su-
a m̄bra ista patient. **D.**
Qui sūt m̄bra ei. **¶** Sup-
bi. iudi. fraudulent. i-
fidi. gulosi. ebriosi. iuu-
riosi. homicide. crudeles.
fures. p̄dones. latrones.
auari. adulti. fornicato-
res. mendaces. p̄uri. blas-
phemi. malefici. detcto-
res. discordes. **Q'** in hys
fuerit iuenti. ibi t' ip̄
dicta supplicia nūq; re-
ditur. **D.** **Heu** uidebt
eos iusti. **¶** Iusti autem
uidebt malos i pena ut
magis gaudeant quod

no.

hanc euaserit. mali etiā
ante iudiciū uidebūt bonos
i glā. ut magis doleant
q̄ neglexerūt. Post iudici-
um boni quidē semp ui-
debūt malos in pena. et
mali nūq̄ ampli uidebūt
bonos. **D** Non dolet ius-
ti cū eos uiderūt ita tor-
queri. **M** Non licet pat̄
uideat filiū aut filiā pa-
tr̄e. aut mat̄ filiā. aut
filia mat̄e. ibi ḡspiciat.
aut uir uxore. aut uxor
uirū. nō solū nō dolent
s; ita ē eis delectabile hoc
uidere sic nobis cū uide-
rimus pulces in gurgite
ludē ut dicitur. Letabz iusti
cū uiderūt vindictam peccatorū.
D Non orāt pro eis. **M**
Cont̄ deū sentiet si pro
dampnatis oraret. Ita ei-
dō uicti sūt q̄ eis iudicia
dei placebūt idō et in eis
gaudebūt. **D** In quo ifer-
no erāt iusti ante adue-
tū xpi. **M** In superiori loco
quodā uincti in quo po-
terāt alt̄ utriū ḡcupiscē.
D Ibi erāt quāuis care-
rent supplicio. uidebat

eis ēē i infno. cū eent se-
pati a regno. Illis autē
qui i inferiori erāt uide-
bat̄ refrigerium paradysi.
vñ et diues rogabat a la-
zarū guttā sup se stilla-
ri. **D** Quā penā hebāt
ibi. **M** Quasda tenelīs
tū ut dicitur. Hicantib; i re-
gione umbre mortis. lux
orta ē eis. Quidā ex eis e-
rāt in quibusdā penis.
Venit ergo dō ad infnū
superiore nascēdo. ut libera-
ret opp̄ssos a dyabolo. det-
cendit ad infernū morien-
do. ut redimiet captiuos
a tyrāno ut dicitur. Dices hys
qui uincti sūt ex tē. et hys
qui in tenelīs reuelamū.
Vinctos uocat qui erāt
in penis. alios uo i tene-
līs quos dō absolute. et in
glāni duxit rex glē. **D**
Cognoscūt se ibi. **M** Die
iustoz om̄s iustos cog-
noscet. et in nōie et igne.
malos et dō in tē cog-
noscūt ut p̄t qd̄ nictū
uicquisc; ibi sit sciāt.
malū quoc; malos cog-
noscet. et bonos q̄s uidet

in tñ ut & noia illoz sa-
 ant. ut diues abrahe &
 lazari. **D** Orat aie pro
 caris suis. **M** Iusti orat
 phys quos in dño ama-
 uert. l' pro hys qui eos
 uocabunt. ut a malo
 seruent. & a mudi tēp-
 tatiōib; libent. & si in er-
 rore sūt ut corrigant.
 & eis celerius assistent.
D Qualit' orat. **M** Desi-
 deriū illoz ē orō eoz. Ec-
 quid q' desiderat in di-
 latōe p'cipiet. Illoz orō e-
 tiā est cruciatus corpis.
 l' bene gesta p' xpo rep-
 sentari. Nō tamē aliqd
 orat. n' qd' d's disposue-
 rit face. alioqn intellū
 oraret. **D** Habet plenu
 gaudiū. **M** fleq'qm. Sic
 etiā vocati ad quuū
 venientes de sua suscep-
 tōe sūt leti. de absentib;
 amicis solliciti. tū aut
 d's simul ueniūt am-
 pli' gaudebt. ita aie i-
 toz de sua nō glā quidē
 letant. de absentia aut
 nra sollicitant. Cū at
 corpa receperint & omnes

in unū ueniunt. t' ple-
 nū gaudiū habebt. **D**
 Que ē dom' pat's & mul-
 te mansiones. **M** Dom'
 pat's ē uisio dei cōpote-
 tis. in q' uisū ut i' domo
 dei glant. mansiones
 diuerse. p' mias remun-
 neratōes. **D** Scit aie
 q' hic aguntur. **M** Iustoz
 aie scunt oia que hic a-
 gunt. Que at in penis
 sūt nescunt n' q' eis agi
 l' scī referb. Que uo in i-
 ferno sūt nō pl' uolūt
 quid hic agatur q' uūy
 scūt quid ibi. ut tamē
 olim p'phe scuebt q' alij
 ignorauerit. nō tñ oia
 ita quedā aie in malo
 q'dam scūt q' alij nesci-
 unt. q'muis nō oia que
 eis diuinit' reuelant
 l' eis a mouentib; & illuc
 ueniētib; nūtiantur.
D Possūt apparere qm
 uolūt & quib; uolūt.
M Aie sōz apparēt q' nō
 uolūt & quib; uolūt. siue
 dormientib; siue uigilā-
 tib;. Que autē in penis
 sūt nō apparēt n' ab an-

Vic

no.

gelis pmitant. ut pro
 liberatione sua roget. aut
 p liberatione gaudium amicus
 suis nutient. Que autem
 in inferno sunt. nulli apparere
 possunt. Si autem videntur
 alicui apparere. siue in somp-
 nis siue uigilantibus. hoc
 ipse s; demones creditur.
 in illarum specie. Et etiam in a-
 gelos lucis se transformant
 ut decipiant. Si autem uera-
 citur ostendit per alicuius scilicet mi-
 rito fit. ut sancto martino anima
 latris apparuit. ubi alta-
 re destruxit. aut per admoni-
 tione ut anima benedicti pape
 in monstro apparuit. cuius
 caput et cauda asini. medi-
 etas uersus fuit. que se die noc-
 tu que per aspera et ignea loca
 trahi et post iudicium deglu-
 cienda asseruit olla gene-
 rali. **D** In que forma appa-
 ret. **M** In humana corpore
 assumpto de aere. **D** Unde
 ueniunt somnia. **M** Aliquando
 cum aliquid futurum reuelatur
 sic ioseph per stellas et mar-
 pilos quod fratribus suis pre-
 ferret. aut aliquid necessari-
 um admonet. ut alius

ioseph ut fugeret in egyptum.
 Aliquando a dyabolo cum aliquid
 turpe uidetur. aut bonum spe-
 dunt nuntio ut in passione
 domini de uxore pylati legitur.
 Aliquando ab ipso hore cum quos
 audierit uel uidit uel co-
 gitauit. hoc in sompnis yma-
 ginatur. et timore posita pti-
 tia. in spe perfecta ludificat.
D Benedicimus dei uerbum quod tot
 secreta in reuerat per ostium.
 sicut si rogare audere. libe-
 ter de antixpo audire. **M** no
Antixpe in magis babiloni-
 a de meretice genis dan-
 nascet. in matris utero dy-
 abolo implet. in choroza-
 ym a maleficis nutritur.
 uniuerso orbi implet. totum
 genus hominum sibi. uniuersum. modum
 subiugabit. Uno in no-
 biles sibi diuicias ascendet.
 que sibi maxime affluent.
 quod omnis abscondita pecunia
 erit illi manifesta. Secundo
 in uulgus sibi troze sedit.
 que maxima seruitia in dei
 cultores fuerit. Tercio in
 sapientia et incredibili eloque-
 tia clerum obtinebit. quia
 omnes artes et omnem scripturam

memoriter scit. Quid in scilicet
gēptores ut sūt monachi
signis & prodigijs fallit. Fac
enī stupenda miracula: ita
ut iubeat igne de celo des
cende & aduersarios suos
corā se gsumē. & mortuos
surge & s' testionū dare.

D Suscitabit mortuos ve
flectem. s; dicit ei male
ficio corp' alicui' dāpnati
triat & illud apertat & p' illud
loquit' quasi viuū uideat
ut dicit. In oib; signis & pro
digijs mendacib;. Hic anti
cristum ierlm reedificabit. i
qua se ut dnm coli iubebit.
Hic uideri ex toto orbe ve
nientes summo voto susci
piet. s; propt' p'ortationē
hebe & enoch ad xanā fi
dem redibit. & os pene mar
tyrū subibit. **D** Quali
etate illi duo uenit. **M**
In ea q' assumpti sūt. **Q'** &
ab antixpo qui uocat' a
moyme & amimos & ty
tan. inefficent. In quib;
trib; partib; mundi. asy
a. africa. europa. trib;
linguis appellat'. i hebre
a amoyne. i greca anti

mos. i latina tytan vo
cat'. Hic monarchia p
tres ānos & dimidiū ob
tinet. deinde tentoriū su
um expandit ad expug
nādos iustos i morte oliue
ti i q' iuenit' subita mor
te mortuus spū oris dñi.
id est uisū dei i' fcs ut dicit.
Precipitabit dō iclitum
yuuie tre i morte scō.
D Cum dñm sit dies illi
ppter elcos breuiabunt
ert tūc dies breuiorē q'
nūc. **M** Dies ita longi erit
sic & ut ut dicit. Ordinatōe
tua p'ueyant dies. s; di
es dicunt' breuiari quia
breue tēp' idē tres semis
ānos regnabit. Porro ho
minū corpa credit' mō
ra q' nra. sic & nra mō
ra quā antiquoz. **D** Qd
postea erit. **M** Reliquē
tur. xl. dies hys qui eius
errore & fallacia lapsi sūt.
ut penitē possit. Post h
q' die iudiciū fiat ois hō
ignorat. **D** Qd ē nouis
sima tuba. **M** Cū dō da
ret lege i morte audita
ē uox tube. Ita angli ad

hoc gstituti corporu' & tu
bis de aere sup'is tr'bu
le iudiciu' dei sonitu tu
le mudo itonabit ut dr.
Cavit eni' tuba. Et iter.
Perit memoria eoz cu'
sonitu. Et altisona vo
ce mortuis surgite clamat
ut dr. **M**edia nocte cla
mor frs e'. **A**d qm' uoce
s mortui resurgunt boni
& mali. in ictu ocli. i. qm'
cito oculu' possis apire
resurgit. imo ap' oculo
lucē uide. **Q**ue e' pri
ma resurrectio. **S**icut
sūt due mortes. ita sūt
due resurrectōes. vna cor
poru'. alia aiāz. **C**ū hō p'
cat aiā mortē. q' uita a
deo deserit. & i' corpore q' i'
sepulch' sepelit. **C**um uō
p' p'nam ad uitā redit
quasi a morte resurgit.
Alia uō erit corporu'.
Qua die. **I**n die pas
che ex hora qua xpc resur
xit. **E**rit tē aliquis
i' mudo. **I**ta plen' erit
hōib; ut e' hodie. q' ita sūt
opantes ut hodie. quidā
arant. quidā nauigant.

quidā edificat. qdā aliud
& aliud faciūt. **Q**uod de
illis fiet. **I**usti cū resur
gūt mox ab anglis i' aera
obuā rapiunt. & in ipō
raptu & moriunt & reu
uiscūt. **H**oc p'cessit i' ma
ria & iohē. maria que re
cepto corpore post mortē i'
glā e' recepta. **I**ohēs q' cū
corpore rapt'. & i' ipō raptu
credit mortuus. & denuo
uite redditus. **R**eprobr
uō de ipō t'ore moriunt.
& g'festim reuiuiscūt. &
hoc e' iudicare uiuos et
mortuos. **R**esurgunt
q' i' matib; mortui sūt.
Quod t'it uitale sp'ante
perit resurgit. **Q**ua
etate l' m'isua. **Q**ua
erāt cū eēt. xxx. anoz.
l' futuri eēt si ante mo
riant. **A**licqn' lup'
deuorat hōiem. & caro ei
uertit in suā carne. lu
pū uō u'ius. u'isū leo.
quomodo resurget ex hys
hō. **Q**uod fuit caro hōis
resurget. qd' bestiaz re
manet. **S**ctt eni' s'eternē
qui sciūt ex nichilo oīa

72
ode. Siue q̄ n̄eb̄t̄im a bel
tys. siue a piscib; siue a
volucib; deuozent. os i
resurrectōe reforma
bunt̄ in t̄m̄ ut nec capul
lus de eis peat. **D** Si capul
li uel unguis p̄c̄i i locū
suū redierit. nōne deforme
erit. **M** flō ē intelligēd̄
q̄ sunt redituri i locum
priorē. S; sic figul' si vas
nouit̄ f̄m̄ frangat̄ & de
eod' luto aliud faciat nō
attendēs q̄ p' ania l' fun
d' fuit. ita formator d̄s
de eadē mat̄ia corp' aliud
huc ualde dissimile re
formabit. cui ois defor
mitas & iformitas absit.
& ois itegritas & decor ad
sit. q̄muis unūquodq; in
bz deus i locū suū decen
ter restaurare possit. **D**
Qui hic habuerit̄ bina
capita l' plura in b; uel
quib; defuerit̄ aliq; aut
pingues aut mat̄r̄ fu
erit̄ resurget̄ tales. **M** **D**
duo capita habuerunt
duo & corpa resurget̄.
& una quēq; aīa suū corp'
hebit̄. cui nichil idetens

& deforme adheat. & omnia
m̄bra sana & integ' om̄i
pulehritudine plena he
bit̄. **D** Q̄d de abortiuus
sentis. **M** In q̄ntū ē sem
pats resurget̄ i pre. i q̄n
tū sanguis mat̄s resur
get̄ i mat̄re. **D** Qualia
corpa hebit̄. **M** Immoz
talia & icorruptibilia. &
ut splendidū uitrū plu
cida. Reprobi q̄ similit̄
imortalia q̄muis sine
fine uigrit̄ i morte dolen
tia & icorruptibilia in
hoc qd' om̄ib; penis affici
antur & nō q̄sumant̄. s;
t̄m̄ tenebrosa. **D** Qua
hora fiet iudiciū. **M** Me
dia nocte q̄ hora angel'
egyptū deualtauit. & d̄
infernū spoliavit. ea ho
ra elcōs suos de hoc mū
do liberabit. **D** Qualit̄
ueniet d̄s ad iudiciū.
M Sic ipator igressus
ciuitatem. corona & alia
isignia p̄ferunt̄. p̄ que
aduentus ei' cognoscit̄.
ita x̄p̄e i ea fōi q̄ asten
dit̄. **M** cū oib; ordib;
āglo rū ad iudiciū

No.

102

venies angli cruce fen-
tes peunt. mortuos & tra-
ba & voce in occursum eius
excitat. oia elementa t'bat
tepestare ignis & frigor
mixtu vndiq; furente
ut dicitur. Ignis an ipm pte-
det & in circuitu ei' tepest-
tas valida. Et alibi pug-
nabit orbis p eo qd' i' sen-
satos. **D** Sicut iudicium
i ualle iofaphat. **M** Jo-
saphat vallis dicitur uallis
iudicij. vallis semp est
iuxta montem. vallis est
hic mundus. mons e' celu.
In ualle igitur fit iudici-
um. i. i isto mundo. s. i a-
ere ubi iusti ad dexteram
xpi ut oues stauerunt.
ipij autem ad sinistram. ut
hedi ponent. **D** Quom-
ad dexteram & sinistra. **M**
ad dexteram. s. sursum i' gla.
ad sinistram deorsum in tra.
Iusti autem genuis alu-
caritatis ad alta suble-
uantur ut dicitur. Sicut sumet
pennas ut aquile. ipij
autem pccis ut plumbe
ad terra q' b' **toto**
corde in h'era **ut**

deorsum deprimunt. **D** Quia
forma apparebit ibi do-
M Electis i ea for' qua i
monte apparuit.
reprobis v' in ea forma
q' in cruce pepedit. **D** S-
rit ibi crux. s. i q' passus
e' do. **M** frequatq; lux i
modu crucis splendor
oz sole. **D** Q' re faciet fi-
li' iudicij. **M** Fili' est si-
militudo dei. angls & ho
usurpauerit sibi silitu-
dine dei. Iustis q' e' ut ius-
tra e' iniuria iudicij fa-
ciat p vindicta q' p' & spe-
les ei cooperentur. **D** Est
ibi sedes in q' sedebit do-
ut dicitur. sedebit sup sedem
maiestatis sue. **M** xpo
ne dicitur stare. & p sua sponta
pugre. Tunc deuictis
hostib; & sponta ad se re-
cepta i maiestate sedebit
hoc e' huanitas i diuita-
te reijcet. Sup sede sua
& sedebit qz ab oz labore
in etnu cessabit. Tame
qz ibi ho apparebit sup
sedem de aere sumptaz
ut iudex sede credituz.
D Hebut apli sedes ut dicitur.

sedebitis sup sedes. xij.

73
Sedebitis sup sedes. xij
M Conscie ipsoꝝ sūt se
des eoz. in quib; deuicto
mundo ⁊ vicis q̄si in se
de triumphantes quiescēt.
S ⁊ ip̄i sup sedes de aere
uidentur ut d̄. sedebūt
sedes i iudicio. **D** Qualit
fiet iudiciū. **M** flūc sūt
boni ⁊ mali mixti. ⁊ mul
ti boni sūt qui uidentur
mali. ⁊ multi putant̄ bo
ni qui sūt mali. tūc ab a
nglis boni a malis ut gra
na a paleis fecernunt.
⁊ in quatuor ordies diui
dent̄. **Vn**⁰ ordo ē p̄fēoz
cū deo iudicatū. **Alt**⁰ ius
toꝝ qui p̄ iudiciū saluāt.
Terc⁰ impioꝝ sine iudi
cio peuntū. **Quart**⁰ ma
loꝝ qui p̄ iudiciū damp
nantur. **D** **R** sūt q̄ iu
dicant. **M** Apli. martires.
monachi. uirgines. **D**
Quom̄ iudicabūt iustos.
M monstrant eos suā doc
trinā ⁊ suā exēpla fuisse
imitatos. ⁊ ideo regno dig
nos. **D** Qui sūt qui iudi
cant. **M** **R** opa m̄ie i le
gitimo quigro exuert.

uel peccata sua p̄nia uel
elemosinis redemerunt.
Hys dicit̄. Venite b̄ndi
patris mei. **E**surui ⁊ de
distis m̄ māducare. ⁊ cete
ra q̄ ibi secunt̄. **D** Dicit̄
hec sonus ūloꝝ. **M** Cū xp̄o
ibi homo appareat ⁊ ip̄i
in corporib; assistat p̄
ēē qd̄ hec ūba sonaliter
fiant. **T**amē cū sit ibi
oib; manifestū p̄ q̄ me
ritū quisq; saluetur ⁊
dampnet̄. magis nobis
p̄ hec ūba inuitur. p̄ q̄
merita saluent̄. **D** **R**
m̄ iudicant. **M** Celesti
palatio qui hec fecerit
digni censentur. **D** **R**
sunt qui sine iudicio pe
unt. **M** **R** sine lege
peccant. pagani scil;
⁊ alii uidei qui fuerunt
post passionē x̄. **N**ā post
passionē suā legis obser
uatio reputatur ydola
trie sup̄sticio. **D** **V**ide
būt ip̄i xp̄m. **M** **V**ide
būt sed ad suū p̄niciem
ut d̄. uidebt̄ in quem
infixer̄. **O**m̄s nāq; i
p̄y i nece d̄ni glensent̄.

Quare dicitur de eis non re-
surgunt ipsi in iudicio.
Non continget illis ut ibi
iudicentur sicut hic fecerunt.
De his dicitur. Ponet eos ut
albam ignis. in tempore ultimi
dij. **Q**ui iudicantur et pe-
unt. **M** Judaei qui ante ad-
uentum christi sub lege peccave-
runt. et mali christiani qui ma-
lis operibus dominum negaverunt.
His dicitur. Discedite a me
maledicti. et iurium et non dedis-
tis mihi manducare. et cetera.
Quibus ubi nobis inuitur. que
dampnetur qui crimina
sua elemosinis redimere
contempserunt. Et debet notare
quod non dicit uenite benedico
uos. nec dicit discedite
maledico uos. sed qui estis
benedicti uenite. et qui estis
maledicti discedite. **Q**uod
benedixit uobis. Vnde quis male
dixit illos. **M** Spiritus sanctus co-
tidie pro ora amicorum et mi-
nicorum electos benedicit. ut
dicitur. benedicti uos a domino. et ita est.
benedictio domini super uos. Re-
probos autem pro ora omnium ma-
ledicit ut dicitur. **M**aledicti
qui declinant a mandatis

tuis. **Q**uomodo iudicabit
eos sanctus. **M** Suis meritis
ostendit eos nec facta ne-
dicta sua secutos. et ideo super
pluribus dignos. Hos in ira
sua conturbabit dominus et deuo-
rabit eos ignis. **H**abet
dominus furorem uel iram. **M** In-
de non sunt tales mores qui
ut dicitur omnia cum tranquillitate
iudicant. sed cum in reos sen-
tentiam uite damnationis
profert. uel a se eis que hoc
patiuntur uidetur. **H**abe-
bunt isti defensores. et ma-
li accusatores. **M** Consci-
entias suas. Ita namque omnia
a fulgore crucis illustrantur.
ut sicut nec sol ab omni-
bus ita omnium hominum gloria ab
omnibus in paratulo uideantur.
Quod est quod libri apti sunt.
et liberi uite. et iudicati sunt
mortui de his que erant
scripta in libris. **M** Libri
sunt prophete sunt apostoli sunt
alii profete. Quis libri tunc
apti erunt. quia doctrina
et exempla eorum omnibus ubi
patentur. In quibus omnia que
in libris uidebitur quod facere
uel uitare debuerunt.

Liber uo uite e uita ihu
 in qua os qsi in lib legut
 quid de pceptis ei uel fece
 runt l' neglexerit. Lib uite
 e etia diuina uis in qua
 os scias sua qsi scptas
 uidebit. **D** Quid sequi
 tur. **M** Pado iudicio
 dyabolus cu toto corpe
 suo idest cu oib; ipis i
 carcem idest in stagnu
 ignis z sulphuris ptra
 pitabit. Xpc uo cu spon
 sa sua idest cu oib; electis
 suis cu triumphali gloria
 i ciuitate pats su celest
 te ierlm reuertit. **D** Quid
 e tn hies monstrabit illis.
M Hoc e remota ser uili
 forma tale qlis e osten
 dit se electis. celestis in
 pats gla ut dicit. **M** manifest
 abo eis me ipm. **D** Quid
 e tradet regnu deo z p
 z ds erit omnia in omib;
M Hoc e xpi huauitas
 z tota ecclia in diuini
 tate regnabit. z ds erit
 gaudiu om z gaudiu
 singuloz. Singli naq;
 singulare gaudiu ha
 bebunt. z os simul de ui

sione dei gaudebt. que
 in ipis z in oib; pfecte
 uidebt. **D** Quid postea de
 mudo erit. **M** Conflag
 bit. Sicut eni olim aq
 diluuij mudo pualuit.
 z sup ois mōtes qndeci
 cubitis excreuit. ita tē
 ignis pualens sup os
 mōtes quindeci cubiti
 altius ardebit. Tūc celu
 ut liber plicabitur. z ve
 lut tabnaculu colligē.
 quia uidelz ei p fens al
 pect' remouet ut ino
 uet. **D** Interibit penit
 mudus. **M** Rerū mu
 tabilitas z pene peccati
 scilz frig' z estus. gndi
 nes turbines fulgura
 tonitrua z alie icōmo
 ditates penit' interibit.
 elemta uo purgata re
 manebit. ut dicit. **M** muta
 bis eos z mutabuntur.
 Sicut eni p fens figu
 ra corpoz nōoz tñsibit
 z longe alia hinc icor
 poralem hebit. ita p
 fens nūdi figura pe
 nitus interibit. z lon
 ge alia incōpabil' glo

forma erit ut **S** faciet dō
celū nouū & t̄iā nouā. **D**enu
q̄ celū sol & luna. stelle. aq̄.
que nūc festinat̄ cursū in
retardabili r̄su cupientes
ī meliore statū gmutari.
tūc fixa stabiliter manēt
& q̄eta. & mirabili gl̄ificati
one imutata. **N**ā celū glo
riā solis iduet. sol septem
plur̄ plus q̄m n̄c lucet
ut **S**. Sol habebit lumē
septē dieyū. Luna & stelle
uestient̄ ineffabili splen
dore. **A**q̄ qua x̄pi corp̄ tin
ge meruit & sc̄s in baptis
mate lauit. omnē decore
crystalli descendet. Terra
q̄ in gremio suo d̄ni fo
uit corp̄. tota erit ut pa
dylus. & q̄ sanguine sc̄oz
uelut irrigata odoriferis
florib; lilis rosīs violis
inaccessibilis erit pe
tuo decorata. **E**t hec est
mutatio dexte excelsi.
quia tra q̄ erat maledic
ta & sp̄nis addicta tunc
erit a d̄no b̄ndea. **F**laly
& dolor nō erit ult. **D**
Rep̄lesti me bonis d̄ni
d̄ni. **A**ddic̄ q̄lia corpora

habūt sc̄i. **A** Septies splē
didiora q̄ sol. & p̄ animo a
gilioza. **D** In q̄ etate uel
in sua sūt. **A** Dicit̄ ut
x̄pi q̄n resurrexit. **V**erūta
mē cū sit delectabile h̄c
pueros senib; mixtos. uī
ris m̄lres. longis b̄eues
cer̄nē. credibile ē multo
delectabili ē ubi singlis
inuris utrūq; sexū uiroy
ac m̄l̄m q̄spicē sicut de
lectabile diuersas uoces
ī organis uel in fidib; au
dire. uel int̄ rutilantes
gemas flāmininos lapil
lulos uide. **V**ū magis cre
dendū ē om̄s ī ista m̄sua
resurge & ibi appare q̄ con
tingit eos h̄nc migrare.
D Erūt uestiti uel nudi.
A Fluidi erūt s; om̄i decore
fulgebūt. & nō plus de ul
lis m̄ebus q̄m n̄c de grati
osis oclis erubescūt. **S**alus
autē & leticia eoy erunt
uestimta. **N**ā d̄ns iduet
corpa eoy uestimto saluti
& animas eoy iduet̄ idu
imto leticie. **E**t sicut h̄c
diuisa gr̄a floz. ut ī lilis
albedo. in rosīs rubedo. i

ita diuisa gra coloru credi-
tur in corporib; scōz. ut a-
liū colore nūes. aliū habe-
ant uigines. & hec p uestimē-
tis reputabūt. **D** Possūt
licēter face qd volunt. **M**
Nihil nisi bonū uolūt. idō
quicqd volūt libe agunt.
& ubicūq; eē volūt sine mo-
ra ibi sūt. **D** Qd opant:
M Vacant & uidet deū. & i-
scla scōz laudabūt eū. **D**
Quid ē laudatio eoz. **M**
Deū scōs ibi laudare ē tm
de uisione dei gaudē. **D** Re-
cordant maloz q in corpe
patiebant. **M** Dm recor-
dant. **D** Nō hnt inde dolore.
M Immo magis gaudiū he-
bunt qd h oīa deuicerūt.
sic aliq; qui olim piculū
belli euasit. qd post h gau-
dens amicis narrabit. **D**
Sup altitudine tre sustu-
lit me tua aurea lingua.
Eya nē dic m illoz gaudi-
a. **M** Gaudia itaq; scōz e-
rūt q ocul; nō uidit. nec
auris audiuit. nec ī cor-
pōis ascēdit. q pparauit
is hys qui diligūt illū.
D Que sūt h. **M** Vita

etna beatitudo sempitna.
oīm bonoz affluentia si-
ne oī indigētia. **D** hec pla-
ni educto. **M** Septē spe-
ciales glas hēbūt corporis
& septē aīe. In corpe quidem
pulchritudinē. uelocitatē.
libertatē. fortitudinē. uo-
luptatē. sanitatē. imorta-
litatē. In aīa autē sapiam.
amiciciā. concordia. potesta-
tē. honore. securitatē gau-
diū. **D** Leuasti me sup me.
hec sūt q capiunt anima
mea audire. hec rogo aliq;
h; modis te exprime. **M** Pla-
cet ne tibi si esses ita pul-
cher ut absalō in cui cor-
pore nō erat macula. &
cui coma multo p̄cio pō-
derabat p̄cisa. **D** O gla.
M Qd si cū hoc decore esse.
tam uelox qm asahel. qui
cursu pedū p̄uertēbat ca-
p̄s. **D** O grā. **M** Qd si
cū hys duob; ita fortis
ees ut sampson q mille
uiros armatos p̄struit.
vna mādibula. **D** O i-
gens decus. **M** Quid si
cū hys trib; esses tam
liber qm august' cesar.

Gaudia Impoz

capit

cui tot mundus seruuat.
D **D** caritudo. **¶** Quid si cum
hys quatuor ita uoluptate
afflueres ut salomo. qui
numquam cordi suo denega-
bat quod desiderabat. **D** **D**
dulcedo. **¶** Quid si cum hys
quatuor ita sanus foris ut mo-
yses cui numquam motus e-
rens nec caligauit oculi.
D **D** suauitas. **¶** Quid si
cum hys omnibus habitis de-
bes fieri tam loquax ut ma-
tusala qui pene ad mille
annos uixit. **D** **D** magni-
ficentia. michi autem uidetur
si cui optio ex hys daretur
eligendi unumquodque pro reg-
no eligetur. Siquis au-
tem hys omnibus polleat me-
rito toto mundo proficien-
dus esset. **¶** **D** oportet ut in-
timum sileas usque dum postan-
tiora audias. Quid si cum
hys omnibus superioribus ita
sapiens esses ut salomo
cui omnia occulta erant ma-
nifesta. **D** **D** **D** **¶** Quid
si super hec omnia omnes homines
essent tibi ita amici ut
dauid ionathe. que dile-
xit ut animam suam. **D**

D beatitudo. **¶** Quid si in-
super tibi essent omnes ita con-
cordes. ut iulius scipioni.
de quibus neutrum non quod alter
uoluit. **D** **D** ineffabilitas.
¶ Quid si ad hec omnia ita po-
tens esses ut magnus alex-
ander qui tres partes mu-
di potenter subiugauerat.
D **D** sublimitas. **¶** Quid
si insuper ab omnibus ita honora-
reris ut ioseph ab egyp-
tijs que adorauerunt ut de-
um. **D** **D** celsitudo. **¶**
Quid si in hys omnibus ita se-
curus esses ut elys et enoch.
D **D** magnitudo. **¶** Quid si
hys omnibus habitis tale gau-
dium haberes que is habet qui est
ad eculeum ductus repente
in itinere ad regnum ductus
rapit. **D** **D** maiestas. **¶**
Quid si amicum haberes que
ut te ipsum diliges et hinc si-
militur ut tu hys omnibus ha-
bitibus nonne duplex gau-
dium habes. **D** **D** inmensa
delectatio. **¶** Quid si mul-
tos amicos habes et nichilominus
hys bonus afflue-
ret nonne tot gaudia ha-
beres. **D** **D** inenarrabilitas.

Ita delector in sermonibus
 tuis. sicut in omnibus divitiis.
 videtur in quod si quis quidam
 ex his non dico gratia habet
 dignior toto mundo est. Si
 quis omnibus est plenius videtur
 vultus dei. **B**este sentis. huius
 omnibus ipsi longe excellentius
 exuberant. Absalom namque for-
 mositas ibi est deformitas.
 Porro illorum speciositas e-
 rit ut solis claritas. ut
 dicitur. fulgebunt iusti sicut sol.
 qui tunc septuplo plus quam
 nunc fulgeat. et eis promittit
 tunc. Reformabit corpus hu-
 militatis nostre figuratum
 corpori claritatis sue. Ne-
 mo dubitat quoniam corpus christi
 clarius sit quam sol. ut pu-
 to corpus saluatoris quam
 corpus creature. homines autem
 templum dei dicunt. quod sol non
 dicitur. Si ergo corpora sanctorum cor-
 porum claritatis christi qui
 splendidior quam sol est
 figurantur. et deus in eis ut
 in templis habitat. neces-
 se est ut templum dei magis p-
 spicua sint quam sol glorie in
 habitat. Ecce quibus sanctorum
 pulchritudo. Asahel agi-

litas est ibi pigritudo tarditas
 Sane ipsi ita veloces sunt.
 ut quam cito oriens sol. oc-
 cidente suo radio tangit.
 tam cito in orientem venire
 possit. et quam cito oculus se
 elevans visum ad celum diri-
 git. tam cito de celo ad
 terram. de terra ad celum relabi
 poterit. hoc etenim angeli
 facere possunt. quibus ipsi coe-
 quales erunt ut dicitur. Erunt
 equales angelis dei. Ecce
 qualis illorum velocitas.
 Sampson ualido esset
 ibi ualido. nempe illorum
 talis est ualencia. ut si
 montes et omnem molem terre
 pede uertere ualent possent
 et tam facile quam nunc uide.
 hoc etenim nemo dubitat
 angelos posse. quibus ipsi
 coequales dicuntur esse. Ec-
 ce qualis iustorum fortitu-
 do. Augusti libertas ibi
 est captiuitas. qui potu-
 it capi. ligari claudi. Il-
 lorum uero talis est libertas.
 ut omnia obstacula penetrare
 ualeant. et nulla creatura
 eos retinere queat. sicut
 sepulchrum corpus domini non

potuit qm̄ inde resurget.
Et ianuis clausis intraret
huic ip̄i figurabuntur
Ecce qualis illoꝝ libtas.
Salomonis delitie eis ef-
ferit music. **O** q̄lis ē illoꝝ
uoluptas. quib; ip̄e est
fons om̄ bonoꝝ ifaciabi-
lis facians facietas facie-
tatis. **D**ue sūt beatitudi-
nes vna minor paradysi.
altā maior celestis regni
q̄ neutra expta sum̄. de
hys cōpationē dare nesci-
m̄. **E**t due sūt music. vna
minor mūdi huī. altera
maior iferni. **E**x quib;
q̄ vnā cotidie exprimur.
pationē de expta dare
nouim̄. **S**icut enī ferrū
ignitū alicui capiti ēēt
infixū. et sic candēs p̄ oīa
m̄bra t̄nsuret. sicut ille i-
tius et extius dolore ha-
beret. ita p̄ ḡrū modū
in oīb; m̄bris suis iteri-
et extius uoluptatē habet.
Hic voluptas multitudi-
ne uiuoz ac m̄lrm̄ speci-
olaz uidere uestes p̄cio-
sas. p̄clara edificia uide.
dulcem cantū. sermone

cōcinnū. organa tuas.
cytharas et talia audire.
timpana. et alias diuisi-
pigneti species odorare.
varijs delicari epulis.
blandia et mollia t̄tare
multā pecuniā et variā
suppellectilē posside. **H**ec
oīa illic ifinite redūdant.
O q̄lem uoluptatē uis-
ip̄i habebūt. qui tā clau-
sus qm̄ ap̄tis oculis uide-
būt. quib; singula m̄b-
ut ocul' solis est. qui re-
ge gl̄e in decore suo t̄net.
oīis scōs intius extius q̄
aspiciet. gl̄am angeloz.
gl̄am archangeloz. gl̄am
p̄tarchaz. gl̄am p̄ph̄az.
gl̄am ap̄loꝝ. gl̄am m̄m̄.
ostelloꝝ q̄ et uirginū. glo-
riā q̄ oīis scōꝝ uide suo
oculos. suas facies. oīa
m̄bra sua intius extius
q̄ cernēt cogitatioes sui
singuloꝝ intuent oīa
a que sūt in nouo celo
et in noua t̄ra ḡteplano
inimicos suos. qui se oīam
affluerit iugit in inf-
no uidebt. et de hys oīb;
ieffabiliter gaudebunt.

Dignis uoluptas audit
 illoꝝ quibꝫ incessant so
 nant armonie celoꝝ. co
 tentus angloꝝ. dulcifo
 na organa om̄i soꝝ. **D**
 ignis uoluptas olfacti.
 ubi suauissimū odorem
 de ip̄o fonte suauitatis
 deo haurient. ⁊ odore de
 anglis ⁊ de sc̄is oibꝫ pec
 pient. **S**ua ignis uolup
 tas gustus illoꝝ ubi e
 pulentur ⁊ exultēt in
 aspectu dei. ⁊ cū apparu
 erit gl̄a dei faciabunt
 ⁊ ab ubertate dom̄ eius
 iebriabunt ⁊ torrente
 voluptatis sue potabit
 eos. **Q**ualis uoluptas
 tactus ubi gr̄a aspera
 ⁊ dura abertit. ⁊ om̄ia
 blanda ⁊ suauia arri
 debūt. **D**ignis magna
 multitudo diuiciaꝝ
 dulcedinis ubi i gaudi
 o dñi sup oīa sua con
 stituentur. **E**cce quales
 sūt deliciae beatoꝝ. **M**o
 ysi sanitas illis ⁊ in
 firmitas. **S**alus autē
 iustoꝝ a dño. **Q**uod si
 teptares ipete ferro

nō plus posses nocē q̄
 nūc radiū solis secare.
 talis ē sanitas iustoꝝ.
Mathusale longeuitas
 ēet illis prolixē mortis
 difficultas quos mors
 ⁊ dolor fugiunt. ⁊ quia
 i petuū uiuūt. **E**n q̄le
 habebūt uite diuturni
 tatē que indeficientis ui
 te felicit̄ hereditabo ciuita
 tē. **E**t tē tamē bona sunt
 corpus. **S**icut dulcis
 fons sitientē agricolā.
 ita delectabilis fauus de
 ore tuo distillans aīam
 meā refocillat. **S**ed oī
 cōpabilet beati qui ad
 tam ineffabilia bona sūt
 p̄destinati. **V**ere b̄
 sūt qui habitant in do
 mo dñi. q̄ in hys oibꝫ
 uiuent in seclm seclī. **H**is
 salomonis sapia esset
 insipientia. **P**orro ipsi
 om̄i sapia affluūt. om̄
 ne scientiā de ip̄o fonte
 sapie hauriūt. **O**m̄ia
 quippe p̄ter ita p̄senti
 a. ⁊ si qua sūt futura
 p̄fecte sciūt. omnium
 omnino hominū siue

No app̄ d̄ hunc b̄ h̄ a p̄ d̄
 q̄ om̄ b̄ h̄ d̄ a d̄ n̄ c̄ h̄ ḡ d̄ ō c̄

f

in celo siue in inferno. no-
mina. gna. opa bona l'
mala unquam gesta ab e-
is norit. nichil e qd eos
lateat cu in sole iustitie
cuncta partu uideant.

Dheu quantas lacrimas
misie nuc cogit funde
fons tue eloquentie. Sa-
ent omis sci que ego feci.
M Vtqz no solu que fe-
cisti sed que unquam ul' co-
gitasti uel dixisti. aut
aliquis homo siue bonu
siue malu indelectabili
t cognosceret. **D** Qd tunc
ualet confessio uel pnia
peccoz si no debebuntur.
et ipi debet turpia et
flagicia nra scire
que etiam exhorresces
cogitare. **M** Quid abhor-
res. **D** times. an uere-
ris qd de factis tuis ibi
fundaris. de fedulim
et turpissimus actib' tuis
confellis et pnia lotis no-
plus uerecundaberis qm
si nuc aliquis tibi nar-
raret que olim gestisti
in curis. nec plus eru-
besces qm si uulnerib;

in plio acceptis pfecte
sanatus es. Nichil aliud
e peccata dimittere qm
no punire. per pnam
et confessione remittunt.
s; de dei et scoz scientia n
qua debebuntur. **D** Vel
lem michi hoc exemplo
plari. **M** Aliquid scis q
dauid homicidiu et adul-
teriu petuit. **D** Scio.
M Num nosti maria
peccatrice fuisse. petru
xpm puero abnegasse.
paulum ecclesiam crude-
lit impugnasse. **D** Non.
M Credis eos ee in celo.
D Credo. **M** Si igitur
tu corruptibilis adhuc
fragilis hec nosti. quanto
magis illi norit qui ab
omni corruptoe libi est.
no tamē nuc inde uere
cudant. s; magis de sua
saluatoe in dno glant.
D Non abhorrent angeli
tales. vel sci qui pene
nichil peccauerunt non
habent eos per. **M** fle-
quacim. **S** sicut hys a-
mici cogaudent que
naufragiu uel aliquid

715

que praeclara euadunt
 ita angeli & scilicet de illorum
 euasione congratulantur
 quibus omnia etiam ipsa peccata
 in bonum cooperantur. Et
 sicut medicus magis de
 despato egroto si eum
 saluauerit laudat. ita deus
 uberius de illorum salua
 tione gloriatur. **D** **O** imen
 sa leticia. **M** David & io
 nate amicitia illis est
 inimicitia. **D** quoniam dulcis
 amicitia eos copulat quod
 deus ut filios suos amat.
 & ipse dominus plus quam se ipse
 diligunt & omnes angeli. &
 omnes sancti eos ut se ipsos. Le
 lu & scipionis concordia
 illis est discordia. Sane
 illorum concordia est ut ocelorum
 quo unus aspicit. mox
 aliter illuc se flectet. Quis
 quis illorum aliquid uolet.
 hoc deus. hoc angeli. hoc omnes
 sancti uolent. **D** **E**ya si deus
 & omnes sancti uolent quod ego
 tunc uolo esse similis petro.
M Certe si hoc uolueris
 gemitus eris. Non dico
 quod petrus sis. sed petro si
 milis. Nam si cupes petri

esse non subsistes. Si enim tu
 a essentia exueres nichil
 esses. quoniam ibi nullus
 plus cupiat quam promeru
 it. sicut nec pes cupit o
 culum esse. aut manus auris.
 uel uir esse nulli. Si ergo
 aliquid plus cupient. plene
 gaudium non habent. Sed
 omnes plene gaudium
 habebunt. Ergo nichil cu
 pient plus quam habeant.
 & nichil potest adici eorum
 gaudio. **D** ergo quisque
 in se non habuerit. in al
 tero habebit. Verbi gratia.
 Petrus in iohanne habe
 bit gloriam uirginitatis.
 iohannes in petro gloria
 passionis. & ita gloria unius
 cuiusque erit omni. & gloria
 omni uniuscuique. **D** ergo
 quid plus cupere poteris.
 quia angelis coequales
 sumus. & haec omnia que iam me
 morauis & plura habebis.
 Alexandri ampla pote
 tia est illis angusta est
 todia. semper illorum tam
 efficax erit potentia.
 ut si aliud celum & aliam
 terram facere uelint poterit

Mo

Mo

celū & terra & oīs creatura.
 qz qd̄ tam excellenti immu-
 tata sūt. ut hoc fieret sius
 mētis festinauerūt. **h**elye
 & enoch securitas illis eet
 timoris anxietas. **Q**uia
 securi sūt. qd̄ nec timore.
 nec aliqd̄ infortunū ti-
 mebūt. **D**eus eis nō aufe-
 ret eū filij ei' sint h̄m̄. &
 qm̄ amittere nūq̄ volēt.
Igitur nūq̄m ea p̄dent.
De eculeo uero erepti. &
 in regnū rapti. leticia
 illa esset eis mestitia. **D**e
 q̄lem leticiā & exultatio-
 nē qm̄ habebūt qui i gau-
 diū dñi introibunt. **D**e
 quale gaudiū habebunt
 qui patre in filio & ubi
 in patre & sp̄e sc̄i karitate
 in utroq̄ fixi sūt facie ad
 faciem semp̄ uidebunt.
Gaudiū habebūt de con-
 sortio angloꝝ. gaudiū
 de guberno oīm sc̄oꝝ.
Gaudēbūt itaq̄ de bonis
 dñi intus extus q̄ sup̄
 se & infra se & i circuitu
 & vndiq̄. **A**d hoc oīs ami-
 cos suos quoz multa mi-
 lia sūt. hys delicijs afflu-

ere. & semp̄ habundare
 gaudebūt. **E**cce hoc ē ple-
 nū gaudiū. & hoc ē suffi-
 cientia oīm bonoz sine
 oīm indigetia. **I**ta re-
 plesti cor meū gaudio q̄
 pene uidi faciem meā
 in iubilō. raptus i celi
 gremio. **I**deūto letaloz
 sup̄ eloquia tua sicut
 qui uenit spolia mul-
 ta. **S**icut igitur hys
 amici dei nimū felices
 plēnūt in dño glābū-
 tur. ita econtario inimi-
 ci eius nimū miseri &
 infelices iugit̄ cruciabu-
 tur. **E**t sicut isti maxio
 decore illustrant̄. ita illi
 maximo horrore detur-
 pant̄. **S**icut isti summa
 agilitate sūt alleuati.
 ita illi summa pigritia
 p̄grauati. **S**icut isti p̄ci-
 pū robore solidati. ita
 illi sūt p̄cipua iualtu-
 dine debilitati. **S**icut
 isti angusta libertate
 potiunt̄. ita illi anxia
 seruitute opprimuntur.
Sicut isti immensa uo-
 luptate deliciant̄. ita illi

imensa miseria amari
carnu. Sicut isti egrigi
a sanitate uiget. ita illi
ifinita infirmitate defi
cient. Sicut isti de beata
imortalitate triumphā
tes letant. ita illi de dōlē
da sua diuturnitate la
mentant. Sicut isti pro
liti sūt splendore sapie
tie. ita illi obscurantur
horrore insipientie. Sicut
ergo sciūt. ad augmen
tum doloris sciūt. Sicut
istos dulcis amicitia co
pulat. ita illis amara
inimicitia uiscera excru
ciat. Sicut isti concordia
concordem cū omni creatu
ra habent. ita illi discor
dia habentes ab omni creatu
ra. Sicut isti summa pote
tia sublimant. ita illi
summa impotentia ang
tiantur. Sicut isti maxi
mo honore sūt pditi. ita
illi maximo dedecore de
diti. Sicut isti egregia
securitate spudant. ita
illi maximo pauore tre
pidant. Sicut isti ineffa
bili gaudio sūt iubilant

tes. ita illi miserabili me
rore sine fine euilantes.
O dium q̄ dei habent.
quia cōtū in ipis erat
ei obstitit ne unquam ci
uitas edificaret. **O** diū
hūt angloy. q̄ cōtū
potuerunt effecit. ne
unquam numerus eoy
pleret. **O** diū hūt om
scōy. q̄ cōtū in ipis e
rat unquam gaudium
plenu habent. **O** diū ha
bent a nouo celo & tra. &
ab omni creatura. q̄ cōtū
in ipis erat impedierūt
ne unquam imutarent.
O mirabilis gtrarietas.
Sicut illoy gaudia sūt
inexcogitabilia & iedibili
lia. ita istoy supplicia sūt
incopabilia & iestabilia.
Ideo uocant pditi. quia
a curru dei lapsi. **H**oc
nō intelligo. **C**ū d̄s
sibi palaciū gstrueret.
paries sibi lapsus ē q̄
angli corruerūt. **Q**ue
d̄s volens restaurare mi
sit filiū suū uiuos lapi
des ad hoc edificū ggre
gare. **Q**ui scandens c

riu multos iuxta. Flap
 sos inde reliquit ut dr.
 Ascendes sup eqs tuos. &
 iudrige tue saluatio. **De**
 quadriga sicut uij. ewan
 geliste. qui sūt apli. qui
 p̄dicatōe sua xp̄m in hoc
 curru p̄ mūdū t̄xerūt.
 & multos ad dei edificatū
 collegēt. lapsi sūt de cur
 ru heretici. scismatici ut
 dr. **S** ex nob̄ exierūt. s; nō
 erant ex nobis. **Q** autē
 sūt adducti. ut lapides
 iudicati a sumo opifice
 in edificatō celesti sūt lo
 cati. hoc sūt electi istuor
 uirtutib; prudentia. for
 titudine. iusticia. tem
 perantia politi. quibus
 muri iherl̄m fuerūt repa
 rati ut dr. **I**herl̄m que
 edificatō ut ciuitas. **Q**
 dā nō lapides asperi. ip̄o
 liti ab opifice reprobatū
 & in igne missi. & in cal
 cē uersi. muri q̄ hys fu
 mati iſi cenſeto & orna
 ti. hoc sūt ip̄y a celesti
 edificatō recti. & in forma
 cē gehēne p̄iecti. de q̄z
 exitio iusti vnielō carū

tatis iſi cenſeto mur
 furm̄ ap̄aginatū ad e
 oz collatione glōsius de
 corati. sine fine in dño
 deo iocūdant. **A** iocūdi
 tatē & exultationē reple
 at te optime magister
 in scoz glōficatōe. & uide
 as regē glē in decore suo.
 & uideas bona iherl̄m
 d̄ib; dieb; uite tue amē.
Sermo de dñica orōne.
O portet etiā fr̄es km̄.
 ut breuiter uob̄ dica
 m̄ expōsitione dñice ora
 tionis. ut ualeatis scire.
 quom̄ pro uobis m̄z ip̄
 sis oratis. qm̄ hāc san
 tatis. qz nulla orō meli
 or ē. qm̄ p̄ n̄. qz dñs
 ip̄e eam p̄posuit. **Q**ua
 re cōposuit. **Q**ua discipuli
 rogauerūt eū ut doceret e
 os orare. **Q**uom̄ uocat
 hec orō. **D**ñica. quia cō
 p̄p̄rio ore suo cōposuit.
Quid solent hoīes poni
 in p̄ncipio orōis. **L**audē
 & r̄cōciliationē. **S**ic est.
O bone rex. o bone ipe
 rator. **Q**uare hoc facit.
 ut citi exaudiant. **I**lle